د افغانستان اساسي قانون

قانون اساسی افغانستان

په رسمي جریده کې د خپرېدو نېټه: ۱۳۸۲ هـ ش کال د سلواغې د میاشتې (۸)
پرله پسې ګڼه (۸۱۸)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اساسي قانون د توشېح پ‍ه باب د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئـيس فرمان

ګڼه: (۱۰۳)

نېټه : ۱۳۸۲/۱۱/۶

د لوی خدای په نامـه او د افغـانستان د نجيبو خلکو د نيکمرغـۍ په هيله ، نـوی اساســي قــانون چــې د ۱۳۸۲ هجـري لمريـز کـــال د ليـنـدۍ لـه ۲۲ څخه د مرغـومې تـر ۱۴ نېټــې پـورې پـه کابل کې د جوړې شوي لويې جرګې لـخوا په ۱۲ فصلونو ۱۶۲ مـادو کې د رأيـو پـه اتفـاق تصويب شو، توشـيح او انفاذيې اعـلاموم.

د متعا ل خدای له دربار څخه هيله کوم تـر څــو دغـه اساسي قـانون د اسلام د مبـين ديـن د حکمونـو پـه رعـايـت سره دملـــي يـــووالي د ټينګښــت ، د دموکراســۍ د هدفـــونو د تحقـق د مدني ټولنې د جـــوړ ولو ، د ټولنيزې اقتصـــادي ، اجتمـــاعي ، سياســي او فرهنګي سوکالۍ ، د دولت او دهېواد

فرمان رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشيح قانون اساسی افغانستان

شماره: (۱۰۳)

تاريخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶

بنـــام خـــداوند بـزرگ و بــه آرزوی سعادت مردم نـجيب و صلـح دوسـت افغـانسـتـان، قـانــون اساسی جديـد را کـه توسط لــويه جـرگـهٔ تـاريـخـی ۲۲ قـــوس الـــی ۱۴ جـــدی ۱۳۸۲ هجـری شمسـی، مـــنعقدهٔ شـهر کـابـل در ۱۲ فصل و ۱۶۲ مـــاده بـه اتفـاق آرا تصـــويب گرديـد ، توشيـح و انفـاذ آنرا اعلام می دارم.

از بـــارگـــاه خداونـد متـعـال اسـتدعا دارم تــــا ايـن قـــانون اساســی بـا رعـايـت احکـام ديــــن مبـيـن اسـلام، تحکـيم وحـــدت ملـــــی، تـــحقق اهـداف دمـــوکراســی، اعمـار جامعـهٔ مدنی، رفــــــاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سـياســی و فــرهنگــی، مــشعل راه دولــت و مـــردم کــشور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکــو د لارې ډيــوه شــي ، ســوله ، برابري او ورورولي د افغانستان د ملت ترمنځ تأمين کړي.

و من الله توفيق

حامد کرزی

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس

۶/ سلواغه/ ۱۳۸۲ هجري شمسي
د کابل ښار

گـــرديده، صـــلح، بــرابـــری و بــرادری را بـــين ملــت افغانســتان تأمين نمايد.

و من الله توفيق

حامد کرزی

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

۶/ دلو ۱۳۸۲/ هــجری شمســی
شهر کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اساسي قانون فهرست | فهرست قانون اساسی افغانستان

عنوان	د مادو شمېر	مخ	عنوان	تعداد ماده ها	صفحه
سریزه		۱	مقدمه		۱
لومړی فصل: دولت	(۲۱ مادې)	۳	فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)	۳
دویم فصل: د اتباعو اساسي حقوق او وجایب	(۳۸ مادې)	۱۰	فصل دوم: حقوق اساسی و وجایب اتباع	(۳۸ ماده)	۱۰
درېیم فصل: جمهور رئیس	(۱۱ مادې)	۲۶	فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)	۲۶
څلورم فصل: حکومت	(۱۰ مادې)	۳۶	فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)	۳۶
پنځم فصل: ملي شوری	(۲۹ مادې)	۴۰	فصل پنجم: شورای ملی	(۲۹ ماده)	۴۰
شپږم فصل: لویه جرګه	(۶ مادې)	۵۵	فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)	۵۵
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادې)	۵۷	فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)	۵۷
اتم فصل: اداره	(۷ مادې)	۶۶	فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)	۶۶
نهم فصل: اضطراري حالت	(۶ مادې)	۶۹	فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)	۶۹
لسم فصل: تعدیل	(۲ مادې)	۷۱	فصل دهم: تعدیل	(۲ ماده)	۷۱
یوولسم فصل: متفرقه حکمونه	(۷ مادې)	۷۲	فصل یازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)	۷۲
دولسم فصل: انتقالي حکمونه	(۵ مادې)	۷۴	فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ ماده)	۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علي سید الانبیاء و المرسلین محمد (ﷺ) و علی آله و اصحابه اجمعین.

سریزه

موږ د افغانستان خلکو:

■ د لوی خدای (ج) پرسپیڅلي ذات په ټینګ ایمان ، د حق تعالي په مشیت پر توکل او د اسلام په سپیڅلي دین پر اعتقاد ؛

■ د تیرو بې عدالتیو او ناخوالو په درک او زموږ پر هېواد راغلیو بې شمیره مصیبتونو ته په پاملرنه؛

■ د افغانستان د ټولو خلکو د سربښندنو، تاریخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت د ستایلو او د وطن د آزادۍ د لارې د شهیدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او یو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

■ د ملګرو ملتو د منشور په رعایت او د بشر دحقوقو نړیوالې

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند (ج) و توکل به مشیت حق تعالی و اعتقاد به دین مقدس اسلام؛

■ با درک بی عدالتی ها و نابسامانی های گذشته و مصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدیر از فداکاری ها ، مبارزات تاریخی، جهاد و مقاومت بر حق تمام مردم افغانستان و ارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ با درک این که افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم این سرزمین تعلق دارد؛

■ با رعایت منشور ملل متحد و با احترام به اعلامیهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلاميې ته په درناوي؛

■ د ملي وحدت د ټينګښت او د هېواد داستقلال، ملي حاکميت او ځمکنۍ بشپړتيا د ساتنې په منظور؛

■ د خلکو پر اراده او د موکراسۍ ولاړ نظام د تأسيس لپاره؛

■ له ظلم، استبداد، تبعيض او تاوتريخوالي پاکې، پرقانونيت، اجتماعي عدالت، د انساني حقوقو او کرامت پر خوندي تا به ولاړې مدني ټولنې د جوړولو او دخلکو د اساسي حقوقو او آزاديو د تأمين په منظور؛

■ د هېواد د سياسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټونو د پياوړي کولو لپاره؛

■ ددې خاورې ټولو او سيدونکيو ته د يو هوسا ژوندانه او د ژوند د سالم چاپيريال د تأمين په منظور؛

■ او بالاخره په نړيواله کورنۍ کې د افغانستان لپاره د وړ ځای د تثبيت په منظور؛

د هېواد تاريخي، فرهنګي او ټولنيزو واقعيتونو او د زمان له غوښتنو سره سم مو دغه اساسي قانون

جهانی حقوق بشر؛

■ به منظور تحکيم وحدت ملی و حراست از استقلال، حاکميت ملی و تماميت ارضی کشور؛

■ به منظور تأسيس نظام متکی بر اراده مردم و دموکراسی؛

■ به منظور ايجاد جامعهٔ مدنی عاری از ظلم، استبداد، تبعيض و خشونت و مبتنی بر قانونمندی، عدالت اجتماعی، حفظ کرامت و حقوق انسانی و تأمين آزادی ها و حقوق اساسی مردم؛

■ به منظور تقويت بنيادهای سياسی، اجتماعی، اقتصادی و دفاعی کشور؛

■ به منظور تأمين زندگی مرفه و محيط زيست سالم برای همه ساکنان اين سرزمين؛

■ و سرانجام، به منظور تثبيت جايگاه شايستهٔ افغانستان در خانوادهٔ بين المللی؛

اين قانون اساسی را مطابق به واقعيت های تاريخی، فرهنگی و اجتماعی کشور و مقتضيات عصر،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو استازيو له لارې د يو زرو درې سوه دوه اتيا يم لمريز هجري کال د مرغومي د مياشتې په څوارلسمه نيټه د کابل په ښار کې تصويب کړ.

از طريق نمايندگان منتخب خود درلويه جرگهٔ مؤرخ چهاردهم جدی سال يک هزار و سه صد و هشتاد و دو هجری شمسی در شهر کابل تصويب کرديم.

لومړی فصل
دولت

فصل اول
دولت

لومړۍ ماده:
افغانستان ، خپلواک، واحد ، او نه بيليدونکی اسلامي جمهوري دولت دی.

مادهٔ اول:
افغانستان، دولت جمهوری اسلامی، مستقل، واحد و غير قابل تجزيه می باشد.

دوه يمه ماده:
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت دين، د اسلام سپيڅلی دين دی.

د نورو اديانو پيروان د خپل دين په پيروۍ او د خپلو ديني مراسمو په اجرأ کې د قانون د حکمونو په حدودوکې آزاد دي.

مادهٔ دوم:
دين دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دين مقدس اسلام است.

پيروان ساير اديان در پيروی از دين و اجرای مراسم دينی شان در حدود احکام قانون آزاد می باشند.

دريمه ماده:
په افغانستان کې هيڅ قانون نشي کولای چې د اسلام دسپيڅلي دين د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

مادهٔ سوم:
در افغانستان هيچ قانون نمی تواند مخالف معتقدات و احکام دين مقدس اسلام باشد.

څلورمه ماده:
په افغانستان کې ملي حاکميت په ملت پورې اړه لري چې په مستقيم ډول

مادهٔ چهارم:
حاکميت ملی در افغانستان به ملت تعلق دارد که به طور

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې په خپله يا يې د خپلو استازيو له لارې عملي کوي.

د افغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې د افغانستان تابعيت ولري.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه يې، نورستاني، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کيږي.

د ملت هيڅ يو فرد د افغانستان له تابعيت څخه نه محروميږي.

په تابعيت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لارې تنظيميږي.

پنځمه ماده:

د دې اساسي قانون او نورو قوانينو د حکمونو تطبيق، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او د هېواد د امنيت او دفاعي قابليت تأمين، د دولت له اساسي وظايفو څخه دي.

مستقيم يا توسط نمايندگان خود آن را اعمال می کند.

ملت افغانستان عبارت است از تمام افرادی که تابعيت افغانستان را دارا باشند.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه يی، نورستانی، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوی وساير اقوام می باشد.

برهر فرد از افراد ملت افغانستان کلمۀ افغان اطلاق می شود.

هيچ فرد از افراد ملت از تابعيت افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعيت و پناهندگی توسط قانون تنظيم می گردد.

مادۀ پنجم:

تطبيق احکام اين قانون اساسی و ساير قوانين، دفاع از استقلال، حاکميت ملی و تماميت ارضی و تأمين امنيت و قابليت دفاعی کشور از وظايف اساسی دولت می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده:

دولت ، د انساني کرامت په ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمین، د ټولو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سیموکې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت پر بنسټ دیوې هوسا او پرمختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

مادهٔ ششم:

دولت به ایجاد یک جامعه مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی، حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

اوومه ماده:

دولت د ملګرو ملتونو د منشور، د بین الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي.

مادهٔ هفتم:

دولت منشور ملل متحد ، معاهدات بین الدول، میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت د هر راز تروریستي اعمالو، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

اتمه ماده:

دولت د هېواد خارجي سیاست دخپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتیا په ساتلو، نه مداخلې، ښه ګاونډیتوب ، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پر بنسټ تنظیموي.

مادهٔ هشتم:

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و تمامیت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظیم می نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه ماده:
کانونه او نوري تر ځمکې لاندې زیرمې او لرغوني آثار د دولت ملکیت دي.

د دولت د ملکیتونو ساتنه او اداره او له طبیعي زیرمو او نورو عامه ملکیتونو څخه د سمې استفادې ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادۀ نهم:
معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.

حفاظت و اداره املاک دولت و طرز استفاده درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

لسمه ماده:
دولت ، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پربنسټ دقانون له حکمونو سره سم هڅوي ، ملاتړېې کوي او مصؤنیت یې تضمینوي.

مادۀ دهم:
دولت، سرمایه گزاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصؤنیت آنها را تضمین می نماید.

یوولسمه ماده:
په کورنۍ او بهرنۍ سوداګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او دخلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادۀ یازدهم:
امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم ، توسط قانون تنظیم میگردد.

دولسمه ماده:
د افغانستان بانک، د دولت مرکزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول، د هېواد د پولي سیاست طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مادۀ دوازدهم:
دافغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرکزي بانک د پیسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرگې له اقتصادي کمیسیون سره مشوره کوي.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کمیسیون اقتصادی ولسی جرگه مشوره می نماید.

ددې بانک تشکیل او د کار ډول د قانون له لیارې تنظیمیږي.

تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

دیارلسمه ماده:
دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتیا او د کسبگرو د فعالیتونو د ملاتړ لپاره اغیزمن پروگرامونه طرح او تطبیقوي.

مادهٔ سیزدهم:
دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

څوارلسمه ماده:
دولت د کرنې او مالدارۍ د پراختیا، د بزگرانو او مالدارانو د اقتصادي ټولنیزو او د ژوند د شرایطو د ښه کولو او د کوچیانو د میشتولو او د دوی د ژوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودوکې اغېزمن پروگرامونه طرح او تطبیقوي.

مادهٔ چهاردهم:
دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و معیشتی دهقانان و مالدارن و اسکان و بهبود زندگی کوچیان، در حدود بنیه مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوگنځای د برابرولو په منظور او دعامه ملکیتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود کې لازم تدبیرونه نیسي.

دولت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسمه ماده:

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپيريال د خوندي کولو ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

مادۀ پانزدهم:

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محيط زيست تدابير لازم اتخاذ نمايد.

شپاړسمه ماده:

د پښتو، دري، ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

مادۀ شانزدهم:

از جمله زبانهای پشتو، دری، ازبکی، ترکمنی، بلوچی، پشه يی، نورستانی، پاميری و ساير زبانهای رايج در کشور، پشتو و دری زبانهای رسمی دولت می باشند.

په هغو سيمو کې چې د خلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه پر يوې خبرې کوي له پښتو او دري سربېره هغه ژبه دريمه رسمي ژبه ده، د تطبيق ډول يې د قانون له لياري تنظيمېږي.

در مناطقيکه اکثريت مردم به يکی از زبانهای ازبکی، ترکمنی، پشه يی، نورستانی، بلوچی و يا پاميری تکلم می نمايند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حيث زبان سوم رسمی می باشد و نحوۀ تطبيق آن توسط قانون تنظيم می گردد.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پياوړتيا او پراختيا لپاره اغيزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

دولت برای تقويت و انکشاف همه زبانهای افغانستان پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق می نمايد.

په هېواد کې د مطبوعاتو، راډيو او تلويزيون خپرونې د هېواد پر ټولو مروجو ژبو آزادې دي.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهی به تمام زبانهای رايج در کشور آزاد می باشد.

په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کېږي.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه لسمه ماده:
دولت په بيلابيلو سطحو کې د معارف د ودې او د ديني زده کړو د پراختيا، د جوماتونو، مدرسو او ديني مرکزونو د وضعې د ښه والي او تنظيم لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

اتلسمه ماده:
د هېواد د تقويم مبدأ د پيغمبر اکرم (ﷺ) پر هجرت ولاړ دی.

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمريز کال دی.

د جمعې ورځې، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتۍ دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظيمېږي.

نولسمه ماده:
د افغانستان بيرغ له: دريو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی. درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کيڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نيمايي دی چې په منځ کې يې د افغانستان ملي نښان ځای پرځای شوی دی.

دافغانستان د دولت ملي نښان له سپين رنګي محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې يې دوه

مادۀ هفدهم:
دولت برای ارتقای معارف در همه سطوح، انکشاف تعليمات دينی، تنظيم و بهبود وضع مساجد، مدارس و مراکز دينی تدابير لازم اتخاذ می نمايد.

مادۀ هجدهم:
مبدأ تقويم کشور بر هجرت پيغمبر اکرم (ﷺ) اسsتوار است.

مبنای کار ادارات دولتی تقويم هجری شمسی می باشد.

روزهای جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطيل عمومی است، ساير رخصتی ها توسط قانون تنظيم می گردد.

مادۀ نزدهم:
بيرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگهای سياه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفيد می باشد که در دو گوشه آن دو بيرق و

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيرغونه او د منځ په برنۍ برخه کې يې د لاالـه الاالله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې يې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاريخ او د افغانستان کلمه راغلې چې لـه دوو خواوو څخه دغنمو وږي پـري راګرځول شوي دي.

در وسط آن در قسمت فوقانی، کلمه مبارک لااله الاالله محمد رسول الله و الله اکبر و اشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمه افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.

له بيرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لياري تنظيمېږي.

طرز استفاده از بیرق و نشان ملی توسط قانون تنظیم می گردد.

شلمه ماده:

د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او دافغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

مادهٔ بیستم:

سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

يوويشتمه ماده:

د افغانستان پايتخت د کابل ښار دی.

مادهٔ بیست و یکم:

پایتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

دوه يم فصل
داتباعو اساسي حقوق او وجايب

فصل دوم
حقوق اساسی و وجایب اتباع

دوه ويشتمه ماده:

د افغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعيض او امتياز منع دی.

مادهٔ بیست و دوم:

هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.

دافغانستان اتباع ښځې او نارينه د قانون په وړاندې مساوي حقوق او وجايب لري.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

در ویشتمه ماده:
ژوند د خدای (ج) بخښنه او د انسان طبیعي حق دی، هیڅوک له قانوني مجوزه پرته له دې حقه بې برخې کېدای نشي.

مادۀ بیست و سوم:
زندگی موهبت الهی و حق طبیعی انسان است، هیچ شخص بدون مجوز قانونی از این حق محروم نمی گردد.

څلیرویشتمه ماده:
آزادي د انسان طبیعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ او له عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیارې تنظیمېږي حدودنه لري.

د انسان آزادي او کرامت له تېري خوندي دی.

دولت د انسان د آزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

مادۀ بیست و چهارم:
آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم می گردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصؤن است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

پنځه ویشتمه ماده:
د ذمې برائت اصلي حالت دی.

تورهغې چې د باصلاحیته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم علیه ثابت نه شي، بې ګناه ګڼل کېږي.

مادۀ بیست و پنجم:
برائت ذمه حالت اصلی است.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمه با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

شپږ ویشتمه ماده:
جرم یو شخصي عمل دی.

د متهم تعقیبول، نیول یا توقیفول او پر هغه باندې د جزاء تطبیق بل هیچاته سرایت نه کوي.

مادۀ بیست و ششم:
جرم یک عمل شخصی است.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم و تطبیق جزا بر او به شخص دیگری سرایت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ویشتمه ماده:

هیڅ یو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب د مخه نافذ شوی وي.

هیڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقیبېدای، نیول کیدای او یا توقیفېدای نه شي.

هیڅاته سزا نشي ورکول کیدای مګر، د با صلاحیته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

اته ویشتمه ماده:

د افغانستان هیڅ یو تبعه په جرم باندې د متهم کیدو له امله، بهرني دولت ته نه سپارل کېږي، مګر د ورته معاملې او د هغو بین الدول تړونونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هیڅ افغان د تابعیت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه یا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

نهه ویشتمه ماده:

د انسان تعذیب منع دی.

هیڅوک نه شي کولای چې له بل

مادۀ بیست و هفتم:

هیچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گردیده باشد.

هیچ شخص را نمی توان تعقیب، گرفتار و یا توقیف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هیچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمۀ با صلاحیت و مطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد.

مادۀ بیست و هشتم:

هیچ یک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس معامله بالمثل و پیمان های بین الدول که افغانستان به آن پیوسته باشد.

هیچ افغان به سلب تابعیت و یا تبعید در داخل یا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

مادۀ بیست و نهم:

تعذیب انسان ممنوع است.

هیچ شخص نمی تواند حتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخص څخه حتی د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقیب، نیونې یا توقیف لاندې وي او یا په جزا محکوم وي، د هغه د تعذیب لپاره اقدام وکړي یا یې د تعذیب امر ورکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزاء ټاکل منع دي.

دېرشمه ماده:
له متهم یا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې څرګندونې، اقرار یا شهادت اعتبار نه لري.

په جرم اقرار د متهم هغه اعتراف ته وايي چې په بشپړه خوښه او د عقلي روغتیا په حالت کې یې د با صلاحیته محکمې په وړاندې کړی وي.

یو دېرشمه ماده:
هر څوک کولای شي چې له نیول کېدو سره سم له ځانه د اتهام دلیرې کولو او یا د حق د ثابتولو لپاره مدافع وکیل و ټاکي.

متهم حق لري چې له نیولو سره سم له منسوب اتهامه ځان خبر کړي او د هغې مودې دننه چې قانون یې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.

به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب، گرفتاری یا توقیف و یا محکوم به جزا باشد ، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.

تعیین جزایی که مخالف کرامت انسانی باشد ، ممنوع است.

مادۀ سی ام:
اظهار، اقرار و شهادتی که از متهم یا شخص دیگری به وسیله اکراه به دست آورده شود ، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم با رضایت کامل و در حالت صحت عقل، در حضور محکمۀ با صلاحیت.

مادۀ سی و یکم:
هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا برای اثبات حق خود ، وکیل مدافع تعیین کند.

متهم حق دارد به مجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد و در داخل میعادی که قانون تعیین می کند در محکمه حاضر گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت په جنايي پېښو کې د بېوزلي متهم لپاره مدافع وکيل ټاکي.

دولت در قضايای جنايی برای متهم بی بضاعت وکيل مدافع تعيين می نمايد.

د متهم او د هغه د وکيل تر منځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.

محرميت مکالمات، مراسلات و مخابرات بين متهم و وکيل آن، از هر نوع تعرض مصؤن می باشد.

د مدافع وکيلانو وظايف او واکونه د قانون له لياري تنظيمېږي.

وظايف و صلاحيت های وکلای مدافع توسط قانون تنظيم می گردد.

دوه دېرشمه ماده:

پور د پوروړي د آزادۍ د سلبيدو يا محدودېدو سبب کيدای نشي.

مادۀ سی و دوم:

مديون بودن شخص موجب سلب يا محدود شدن آزادی وی نمی شود.

د پور د بيرته اخيستلو لارې چارې او وسايل د قانون له لياري تنظيمېږي.

طرز و وسايل تحصيل دين توسط قانون تنظيم ميگردد.

دري دېر شمه ماده:

د افغانستان اتباع د انتخابولو او د انتخابېدلو حق لري.

مادۀ سی و سوم:

اتباع افغانستان حق انتخاب کردن و انتخاب شدن را دارا می باشند.

له دې حق څخه د ګټې اخيستو شرايط اولارې د قانون له لياري تنظيمېږي.

شرايط و طرز استفاده از اين حق توسط قانون تنظيم ميگردد.

څلور دېرشمه ماده:

د بيان آزادي له تيري څخه خوندي ده.

مادۀ سی و چهارم:

آزادی بيان از تعرض مصؤن است.

هر افغان حق لري چې خپل فکر د وينا ، ليکنې، انځور او يا نورو وسيلو له لارې، په دې اساسي قانون کې د راغلو حکمونو په

هر افغان حق دارد فکر خود را به وسيله گفتار، نوشته، تصوير و يا وسايل ديگر، با رعايت احکام مندرج اين قانون اساسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رعایت، څرګند کړي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخکې له مخکې دولتي مقامونو ته وښيي، خپاره او نشر کړي.

د مطبعو، راډیو او تلویزیون، د مطبوعاتو دخپرولو او د جمعي ارتباط په نورو وسایلو پورې مربوط حکمونه د قانون له لیارې تنظیمېږي.

پنځه دېرشمه ماده:

د افغانستان اتباع حق لري چې د خپلو مادي او یا معنوي غوښتنو د تأمین لپاره، د قانون له حکمونو سره سم، ټولنې جوړې کړي.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون له حکمونو سره سم، سیاسي ګوندونه جوړ کړي، په دې شرط چې:

۱- د ګوند مرامنامه او اساسنامه د اسلام د سپېڅلي دین د احکامو او په دې اساسي قانون کې د راغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

۲- د ګوند تشکیلات او مالي منابع څرګند وي؛

۳- نظامي او نظامي ډوله تشکیلات

اظهار نماید.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون، به طبع و نشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی ، بپردازد.

احکام مربوط به مطابع، رادیو و تلویزیون، نشر مطبوعات و سایر وسایل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم میگردد.

مادهٔ سی و پنجم:

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمین مقاصد مادی و یا معنوی، مطابق به احکام قانون، جمعیتها تأسیس نمایند.

اتباع افغانستان حق دارند ، مطابق به احکام قانون، احزاب سیاسی تشکیل دهند ، مشروط بر اینکه:

۱- مرامنامه و اساسنامهٔ حزب، مناقض احکام دین مقدس اسلام و نصوص و ارزشهای مندرج این قانون اساسی نباشد ؛

۲- تشکیلات و منابع مالی حزب علنی باشد ؛

۳- اهداف و تشکیلات نظامی و شبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هدفونه ونه لري؛

۴- له بهرنیو سیاسي گوندونو یا نورو بهرنیو منابعو سره تړلي نه وي؛

د قوم، سیمې، ژبې او فقهي مذهب پر بنسټ د گوند جوړول او فعالیت کول، جواز نه لري.

هغه جمعیت او گوند چې د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي د قانوني موجباتو او باصلاحیتې محکمې له حکمه پرته نه منحل کېږي.

شپږ د یرشمه ماده:
د افغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ییزو غوښتنو د تأمین لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

اوه د یرشمه ماده:
د اشخاصو د مخابرې او لیکونو آزادي او محرمیت که په لیکلي ډول وي یا د تیلیفون او تلگراف یا نورو وسیلو له لارې، له تېری څخه خوندي دي.

دولت د اشخاصو د مخابرو او لیکونو د پلټنې حق نه لري، مگر د قانون له حکمونو سره سم.

نظامی نداشته باشد؛

۴- وابسته به حزب سیاسی و یا دیگر منابع خارجی نباشد؛

تأسیس و فعالیت حزب برمبنای قومیت، سمت، زبان و مذهب فقهی جواز ندارد.

جمعیت و حزبی که مطابق به احکام قانون تشکیل می شود ، بدون موجبات قانونی و حکم محکمهٔ با صلاحیت منحل نمی شود.

مادهٔ سی و ششم:
اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جایز و صلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع و تظاهرات نمایند.

مادهٔ سی و هفتم:
آزادی و محرمیت مراسلات و مخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد و چه به وسیلهٔ تیلفون، تلگراف و وسایل دیگر، از تعرض مصؤن است.

دولت حق تفتیش مراسلات و مخابرات اشخاص را ندارد، مگر مطابق به احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دېرشمه ماده:

د شخص استوګنځی له تېري څخه خوندي دی. هېڅوک د دولت په ګډون نشي کولای د استوګن له اجازې یا د واکمنې محکمې له قرار پرته او بې له هغو حالاتو او لارو چې په قانون کې ښوول شوي، د چا کور ته ورننوزي یا يې وپلټي.

د څرګند جرم په مورد کې مسئول مامور کولای شي د محکمې له مخکينۍ اجازې پرته د شخص کورته ورننوزي یا هغه وپلټي. نوموړی مامور مکلف دی کور ته له ننوتو یا پلټنې وروسته، په هغه موده کې چې قانون يې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

نهه دېرشمه ماده:

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سيمو پرته چې قانون منع کړې وي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بيرته راستون شي.

دولت له هېواد څخه بهر د افغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

مادۀ سی و هشتم:

مسکن شخص از تعرض مصؤن است. هیچ شخص، به شمول دولت، نمی تواند بدون اجازۀ ساکن یا قرار محکمۀ با صلاحیت و به غیر از حالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند بدون اجازۀ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد ازداخل شدن یا اجرای تفتیش، در خلال مدتی که قانون تعیین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

مادۀ سی ونهم:

هر افغان حق دارد به هر نقطۀ کشور سفر نماید و مسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.

دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلويښتمه ماده:
ملکيت له تيري څخه خوندي دی.

هېڅوک د ملکيت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي، مگر د قانون د احکامو په حدودو کې.

د هيچا ملکيت د قانون د حکم او د باصلاحيته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.

د شخص د ملکيت استملاک يوازې د عامه گټو د تأمين په مقصد، د مخکيني او عادلانه بدل په ورکولو، د قانون له مخې مجاز دی.

د شخص د شتمنۍ پلټنه او اعلان يوازې د قانون په حکم کېداي شي.

يوڅلو يښتمه ماده:
بهرني اشخاص په افغانستان کې د عقاري مالونو د ملکيت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانگې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.
د بهرنيو ملکونو پر سياسي نمايندگيو او پر هغو بين المللي مؤسسو چې افغانستان پکې غړيتوب لري د عقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادۀ چهلم:
ملکيت از تعرض مصؤن است.

هيچ شخص از کسب ملکيت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

ملکيت هيچ شخص، بدون حکم قانون و فيصلۀ محکمۀ با صلاحيت مصادره نمی شود.

استملاک ملکيت شخص، تنها به مقصد تأمين منافع عامه، در بدل تعويض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتيش و اعلان دارايی شخص، تنها به حکم قانون صورت می گيرد.

مادۀ چهل و يکم:
اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکيت اموال عقاری را ندارند.

اجارۀ عقار به منظور سرمايه گذاری، مطابق به احکام قانون مجاز می باشد. فروش عقار به نمايندگی های سياسی دول خارجی و به مؤسسات بين المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه څلویښتمه ماده:
هـر افغـان مکلـف دی د قـانون لـه حکمونـو سره سم دولـت تـه مالیـه او محصول ورکړي.

هیڅ راز مالیه او محصول، د قانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.

د مالیې او محصول اندازه او د ورکړې ډول یې د ټولنیز عدالت په رعایت د قانون په وسیله ښوول کېږي.

دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو په برخه کې هم تطبیقېږي.

هـر ډول ورکـړه شـوي مـالیه، محصـول او عایـدات، دولتـي واحـد حساب ته تحویلېږي.

دري څلو یښتمه ماده:
زده‌کـړه د افغـانسـتـان د ټولـو اتباعـو حـق دی چـې د لـیسانـس تـر درجـې پوري وړیـا د دولت لـه خـوا تـأمینیږي.

دولت مکلف دی چې په ټول افغانستان کـې د متـوازن معـارف د عـامولو او د منځنیو اجباري زده کړو د تـأمین لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبیـق کـړي او د مورنیـو ژبـو د تـدریس لپـاره پـه هغـو سیموکي چـې پـرې خبـرې کېـږي لاره

مادهٔ چهل و دوم:
هـر افـغان مکلـف است مطابـق بـه احـکام قانـون بـه دولـت مالیـه و محصول تأدیه کند.

هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.

انـدازهٔ مـالیه و محصول و طرز تادیـهٔ آن، بـا رعایـت عـدالت اجتمـاعی، توسط قانون تعیین میگردد.

ایـن حکـم در مـورد اشـخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق میشود.

هـر نـوع مالیـه، محصـول و عوایـد تـادیه شـده، بـه حـساب واحـد دولتی تحویل داده می شود.

مادهٔ چهل وسوم:
تعلیم حـق تمام اتباع افغانستان است کـه تـا درجـه لیسـانس در مؤسسـات تعلیمـی دولتـی بـه صـورت رایگـان از طرف دولت تأمین می گردد.

دولـت مکلـف است بـه منظـور تعمـیم متـوازن معـارف در تمـام افغانسـتان، تـأمین تعلیمـات متوسـطهٔ اجبـاری، پروگـرام مـؤثر طـرح و تطبیـق نمایـد و زمینه تدریس زبـان هـای مـادری را در مناطقـی کـه بـه آنهـا تکلـم مـی کننـد

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره کړي.

فراهم کند.

څلور څلويښتمه ماده:
دولت مکلف دی د ښځود زده‌کړو د پراختیا او توازن د ایجاد په منظور، دکوچیانو د زده‌کړو د ښه والي او په هیوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیق کړي .

مادۀ چهل و چهارم:
دولت مکلف است به منظور ایجاد توازن و انکشاف تعلیم برای زنان، بهبود تعلیم کوچیان و امحای بی سوادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق نماید.

پنځه څلويښتمه ماده :
دولت داسلام دسپېڅلي دين د حکمونو او ملي فرهنګ پر بنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعلیمي نصاب طرح او تطبیقوي او دښوونځیو د دیني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شتو اسلامي مذهبونو پر بنسټ تدوینوي.

مادۀ چهل و پنجم:
دولت نصاب واحد تعلیمی را، بر مبنای احکام دین مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبیق می کند و نصاب مضامین دینی مکاتب را، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوین می نماید.

شپږ څلويښتمه ماده :
د لوړو عمومي او اختصاصي زده‌کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظیفه ده.

دافغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او د سواد زده‌کړو مؤسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنیو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم دلوړو،

مادۀ چهل و ششم:
تأسیس و ادارۀ مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی وظیفه دولت است.

اتباع افغانستان می توانند به اجازۀ دولت به تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند.

دولت می تواند تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمـــومي او اختصاصـــي زده‌کـــړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

را بـه اشـخاص خـارجی نیـز مطابق بـه احکام قانون اجازه دهد.

د لـــوړو زده کـــړو پـــه دولتـي مؤسسـو کـې دشـاملېدو شرطــونــه او لـه هغـو سره نـوري مربـوطې چارې، دقـانون لـه ليارې تنظيمېږي.

شـــرایط شمول در مؤسسات تعلیمات عـــــالی دولتـــــی و ســـایر امـــور مـربـــوط بـــه آن، تــوســط قــانون تنظیم میگردد.

اوه څلويښتمه ماده:

دولـــت د عـــلـم ، فـــرهـنـگ، ادب او هنـر د پـرمختـگ لپـاره اغـیز مـن پروگرامونه طرح کوي.

مادهٔ چهل و هفتم:

دولـــت بـــرای پیشرفـــت علـــم، فرهنـگ، ادب و هنـر پـروگرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولـــت د مؤلـف، مختـرع او کاشـف حقـوق تـضمینـوي او پـه ټـولـو بـرخـو کـې عـلـمي څیړنـې هڅـوي او مـلاتـړ يې کوي او د هغـو لـه نتيجو څـخه د اغيزمنـې گټـې اخيسـتل د قـانون لـه حکمونو سره سم عاموي.

دولت حقوق مؤلف، مختـرع و کاشف را تضـمین مـی نمایـد و تحقیقـات علمی را در تمام عرصه ها تشویق و حمایـت مـی کنـد و اسـتفادهٔ مـؤثر از نتایج آن را ، مطابق به احکام قـانون، تعمیم می بخشد.

اته څلويښتمه ماده:

کار، د هر افغان حق دي.

مادهٔ چهل و هشتم:

کار حق هر افغان است.

دکـار د سـاعتونو ټاکـل، او بـا معاشـه رخصتي، د کـار او کـارگر حقـوق او لـه هغو سره نوري مربوطې چارې د قـانون له لياري تنظيمېږي.

تعـــیین ســاعات کــار، رخصـتی بــا مـــزد، حـقـــوق کـــار و کـارگـــر و سـایر امور مربـوط بـه آن توسط قـانون تنظیم میگردد.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

انتخــاب شــغل و حرفــه، در حــدود احکام قانون، آزاد می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه څلویښتمه ماده :
د جبري کار تحمیل منع دی.

د جګړې، آفتونو او نورو داسې حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساینه تهدید کړي فعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.

پـــر ماشومانــو د کــار تحمیــل جــواز نه لري.

پنځوسمه ماده:
دولت مکلف دی چې د یوې سالمې اداري او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځته کیدو لپاره، لازم تدبیرونه ونیسي.

اداره خپل اجــراآت پــه بشپــړه بې طرفــۍ او د قــانــون لـه حکمونـو سره سم عملي کوي.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون د حکمونو په حدودو کې له دولتی ادارو څخه اطلاعات ترلاسه کړي . دا حق د نورو حقوقو او عامه امنیت ته له زیان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانستان اتباع د اهلیت له مخې او لـه هـر ډول تـوپیـر څخـه پرتــه د قانون لـه حکمونـو سره سم د دولـت خدمت ته منل کیږي.

مادهٔ چهل و نهم:
تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سـهم گیـری فعـا ل در حالـت جنـگ، آفـات و سـایر حـالاتی کـه حیـات و آسـایش عامــه را تهدیـد کنـد، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تــحــمـیـــل کـــار بـــر اطفـــال جـواز نــدارد.

مادهٔ پنجاهم:
دولــت مـکلـف اسـت بــه منظـور ایجـــاد ادارهٔ سالــــم و تـحـقــــق اصــلاحات در سیسـتم اداری کشـور تـدابـیر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجـــراآت خـود را بـا بیطرفـی کامـل و مطـابق بــه احـکام قـانون عملی می سازد.

اتبــاع افغانســتان حـق دسترسـی بـه اطلاعـــات از ادارات دولتـــی را در حـدود احکـام قـانون دارا مـی باشـند. این حق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت عامه حدودی ندارد.

اتبــاع افغـــانستان بر اساس اهلیت و بــدون هیچگونـه تبعیض و بـه موجب احکــام قـــانون بــه خـدمت دولــت پذیرفته می شوند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوپنځوسمه ماده:
هر څوک چې له اداري څخه بې موجبه زيانمن شي د تاوان اخيستلو مستحق دی او کولای شي د تاوان د ترلاسه کولو لپاره په محکمه کې دعوا اقامه کړي.

له هغوحالاتو پرته چې قانون ښوولي، دولت نشي کولای د با صلاحيته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

دوه پنځوسمه ماده :
دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغيو د مخنيوي او د وړيا علاج وسيلې او روغتيايي آسانتياوي د قانون له حکمونو سره سم تأمينوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتيايي مرکزونو جوړول او پراختيا هڅوي او ملاتړ يې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پياوړتيا او د ملي او سيمه ييزو ورزشونو د پراختيا لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

دري پنځوسمه ماده :
دولت د شهيدانو او مفقودينو له پاتې کسانو، د معلولينو او معيوبينو د بيا ځواکمنۍ او په ټولنه کې د هغوی د

مادۀ پنجاه و یکم:
هر شخص که از اداره بدون موجب متضرر شود مستحق جبران خساره می باشد و می تواند برای حصول آن در محکمه دعوا اقامه کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصریح گردیده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمۀ با صلاحیت به تحصیل حقوق خود اقدام کند.

مادۀ پنجاه و دوم:
دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می نماید.

دولت تأسیس و توسعه خدمات طبی و مراکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند.

دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادۀ پنجاه و سوم:
دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهدأ و مفقودین و برای باز

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالې ونډې اخيستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتيايي خدمتونو د تنظيم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبيرونه نيسي.

دولت د متقاعدينو حقوق تضمينوي او له زړو کسانو، بې سرپرسته ښځو، معيوبينو او معلولينو او بې وسه يتيمانو سره د قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

څلور پنځوسمه ماده :
کورنۍ د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

دولت د کورنۍ او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتيا د تأمين، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپېڅلي دين له احکامو سره د مغايرو رسومو د له منځه وړو لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

پنځه پنځوسمه ماده :
له هېواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجيبه ده.

د عسکري مکلفيت د دورې د تېرولو شرطونه دقانون له لياري تنظيمېږي.

توانی معلولين و معيوبين و سهم گيری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابير لازم اتخاذ می نمايد.

دولت حقوق متقاعدين را تضمين نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معيوبين و معلولين و ايتام بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

مادهٔ پنجاه و چهارم:
خانواده رکن اساسی جامعه را تشکيل می دهد و مورد حمايت دولت قرار دارد.

دولت به منظور تأمين سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربيت اطفال و برای از بين بردن رسوم مغاير با احکام دين مقدس اسلام تدابير لازم اتخاذ می کند.

مادهٔ پنجاه و پنجم:
دفاع از وطن وجيبهٔ تمام اتباع افغانستان است.

شرايط اجرای دورهٔ مکلفيت عسکری توسط قانون تنظيم ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ پنځوسمه ماده:
د اساسي قانون د حکمونو پیروي، د قوانینو اطاعت او دعامه نظم او امنیت رعایت دافغانستان د ټولو خلکو وجیبه ده.

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

اوه پنځوسمه ماده :
دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمینوي. دا کسان د بین المللي حقوقو د قواعدو په حدودوکې د افغانستان د دولت د قوانینو په رعایت مکلف دي.

اته پنځوسمه ماده :
دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعایت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسیون ته شکایت وکړي.

کمیسیون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد، مربوطو قانوني ځانګو ته راجع کړي او د هغوی له

مادهٔ پنجاه و ششم:
پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانین و رعایت نظم و امن عامه وجیبه تمام مردم افغانستان است.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

مادهٔ پنچاه و هفتم:
دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمین می کند. این اشخاص در حدود قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین دولت افغانستان مکلف می باشند.

مادهٔ پنجاه و هشتم:
دولت به منظور نظارت بر رعایت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسیس می نماید.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به این کمیسیون شکایت نماید.

کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.

ددې کمېسيون جوړښت او د کار ډول يې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

نهه پنځوسمه ماده :
هېڅوک نشي کولای په دي اساسي قانون کې له راغلو آزاديو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېواد د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا، ملي واکمنۍ او ملي وحدت پر ضد عمل وکړي.

دريم فصل
جمهور رئيس

شپيتمه ماده :
جمهور رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په سر کې دی چې خپل واکونه په اجرائيه، مقننه او قضائيه برخو کې ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهور رئيس دوه، لومړی او دويم مرستيالان لري.

د جمهوري رياست کانديد د خپلو مرستيالانو نومونه د ځان له کانديدولو سره يو ځای ملت ته اعلاموي.

حقوق آنها مساعدت نمايد.

تشکيل و طرز فعاليت اين کميسيون توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادهٔ پنجاه و نهم:
هيچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزاديهای مندرج اين قانون اساسی، بر ضد استقلال، تماميت ارضی، حاکميت و وحدت ملی عمل کند.

فصل سوم
رئيس جمهور

مادهٔ شصتم:
رئيس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحيت های خود را در عرصه های اجرائيه، تقنينيه و قضائيه، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعمال می کند.

رئيس جمهور دارای دو معاون اول و دوم، می باشد.

کانديد رياست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کانديد شدن خود به ملت اعلام ميدارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمهـور رئـيس لـومړی مرسـتيال د جمهور رئـيس د غيـاب، استعفأ او يا مړينې په حالاتوكې ددې اساسي قانون له مندرجو حكمونو سره سم، كار كوي.

د جمهـور رئـيس د لـومړي مـرستيال پـه غيـاب كـې، دويـم مرستيال د اساسي قـانون لـه مندرجو احكامو سره سم، عمل كوي.

يوشپيتمه ماده :
جمهـور رئـيس د راي وركوونكيـو د آزادو، عمومي، پټهو او مستقيمو رايو لـه لارې په سلـوكې تر پنځـوسو زياتو رايو په ترلاسه كـولو انتخابيږي.

د جمهـور رئـيس وظيفـه تـر انتخابـاتو وروسته د پـنځم كـا ل د غبرګـولي پـه لومړۍ نيټه پای ته رسيږي.

د جمهور رئيس د كار تر پای ته رسېدو د مخـه د نـوي جمهـور رئـيس د ټـاكلو لپـاره انتخابـات، لـه ديرشـو ترشپيتو ورځو پورې، موده كې كيږي.

كـه چيـرې پـه لـومړي پـړاو كـې لـه كانديدانو څخه يو هم ونـه كړای شي چې په سلوكې تر پنځوسو زياتې رايې ترلاسـه كـړي، انتخابـات د دوهـم ځـل لپاره د انتخابـاتو د نتـايجو د نېټې تر اعـلان وروسـته د دوو اونيـو پـه اوږدو

معـاون اول رئـيس جمهـور در حالـت غيـاب، اسـتعفأ و يـا وفـات رئـيس جمهـور، مطـابق بـه احكـام منــدرج ايــن قانون اساسی، عمل می كند.

در غـيـــاب مـــعاون اول رئـيس جمهـور، معـــاون دوم مطــابــق بـه احكام منـــدرج ايـــن قـــانون اساسی عمل می كــند.

مادۀ شصت و يكم:
رئيس جمهور بـا كسب اكثريت بيش از پنجـاه فـی صد آرای رای دهند گان از طريــق رأی گيــری آزاد، عمــومی، سری و مستقيم انتخاب می گردد.

وظـيفـــۀ رئـيـــس جـــمهور در اول جوزای سـال پـنجم بعد از انتخابات پايان می يـابــد.

انتخابـات بــه منظـور تعيــين رئـيس جمـهور جــديد در خـلال مــدت سی الــی شــصت روز قبـل از پايــان كــار رئــيس جمهــور برگزار ميگردد.

هـرگـــاه در دور اول هـــيچ يـــک از كـانـديـدان نتـوانـد اكثريت بـيش از پنجـــاه فـــی صـد آرا را بـه دســت آورد، انتـــخابات بـرای دور دوم در ظـــرف دو هفــته از تـاريخ اعــلام نتـــايج انتـــخابات بــرگزار مــی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر سره کېږي . دا ځل يوازي هغه دوه تنه کانديدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې يې تر ټولو زياتي رايي ترلاسه کړي وي.

گردد و در این دور تنها دو نفر از کاندیدانی که بیشترین آرا را در دور اول به دست آورده اند، شرکت می نمایند.

د انتخاباتو په دويم پړاو کې هغه څوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس گڼل کېږي.

در دور دوم انتخابات، کاندیدی که اکثریت آرا را کسب کند، رئیس جمهور شناخته می شود.

که چېرې د جمهوري رياست يو کانديد د رای گیرۍ د لومړي يا دويم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کيږي.

هرگاه یکی از کاندیدان ریاست جمهوری در جریان دور اول یا دوم رأی گیری و یا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتایج انتخابات وفات نماید، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون برگزار میگردد.

دوه شپیتمه ماده :

څوک چې جمهوري رياست ته کانديد پېږي، بايد دلاندنيو شرطونو لرونکی وي:

مادهٔ شصت و دوم:

شخصی که به ریاست جمهوری کاندید می شود، واجد شرایط ذیل می باشد:

۱- د افغانستان تبعه، مسلمان، له افغان مور او پلار څخه زېږيدلی وي او د بل هېواد تابعيت ونه لري؛

۱- تبعهٔ افغانستان، مسلمان و متولد از والدین افغان بوده و تابعیت کشور دیگری را نداشته باشد؛

۲- د کانديديدو په ورځ يې عمر تر څلويښتو کلونو لږ نه وي؛

۲- در روز کاندید شدن سن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم

۳- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو زيات د جمهور رئيس په حيث وټاکل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور رئيس د مرستيالانو په برخه کې هم تطبيقېږي.

دري شپيتمه ماده :

جمهور رئيس د کار تر پيل د مخه، د ځانګړې کړنلارې سره سم، چې د قانون له لياري تنظيمېږي، دا لاندې لوړه يادوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

"د لوی خدای (ﷻ) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين پيروي او ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانينو رعايت او د تطبيق ښارنه وکړم.

د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتيا ساتنه او د افغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوساينې په لاره

نشده باشد ؛

هيچ شخص نمی تواند بيش از دو دوره به حيث رئيس جمهور انتخاب گردد.

حكم مندرج اين ماده در مورد معاونين رئيس جمهور نيز تطبيق می گردد.

مادۀ شصت و سوم:

رئيس جمهور قبل از تصدی وظيفه، مطابق به طرز العمل خاص كه توسط قانون تنظيم ميگردد ، حلف آتی را به جا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحيم

"به نام خداوند بزرگ (ﷻ) سوگند ياد می كنم كه دين مقدس اسلام را اطاعت و از آن حمايت كنم. قانون اساسی و ساير قوانين را رعايت و از تطبيق آن مواظبت نمايم.

از استقلال، حاكميت ملی و تماميت ارضی افغانستان حراست و حقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت كنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتيبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې خپلې هڅې جارې وساتم."

څلور شپیتمه ماده:

جمهور رئیس لاندې واکونه او وظیفې لري:

۱- د اساسي قانون د اجرأ څارل؛

۲- د ملي شورى په تصویب د هېواد د سیاست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳- د افغانستان د وسله والو ځواکونو ستر مشرتوب؛

۴- د ملي شورى په تایید دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵- د ځمکنۍ بشپړتیا او د خپلواکۍ د ساتنې د دفاع په حالت کې د لازم تصمیم نیول؛

۶- د ملي شورى په تایید له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګیو لېږل؛

۷- ددې اساسي قانون په (نهه شپیتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، دلویې جرګې راغوښتل؛

۸- د ملي شورى په تایید د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛

افغانستان بکار برم."

مادۀ شصت و چهارم:

رئیس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف ذیل می باشد:

۱- مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲- تعیین خطوط اساسی سیاست کشور به تصویب شورای ملی؛

۳- قیادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴- اعلان حرب و متارکه به تائید شورای ملی؛

۵- اتخاذ تصمیم لازم در حالت دفاع از تمامیت ارضی و حفظ استقلال؛

۶- فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تائید شورای ملی؛

۷- دایر نمودن لویه جرگه به استثنای حالت مندرج مادۀ شصت و نهم این قانون اساسی؛

۸- اعلان حالت اضطرار به تائید شورای ملی و خاتمه دادن به آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- د ملي شوری او لویې جرګې د غونډو پرانیستل؛

۱۰- د جمهوري ریاست د مرستیالانو د استعفی منل؛

۱۱- د ولسي جرګې په تایید د وزیرانو، لوی څارنوال، د مرکزی بانک، د ملی امنیت او سرې میاشتې د رئیسانو ټاکل او د هغوی عزلول او د استعفی منل؛

۱۲- د ولسي جرګې په تایید د سترې محکمې د رئیس او غړیو ټاکل؛

۱۳- د قانون له حکمونو سره سم د قاضیانو، د وسله والو ځواکونو، پولیسو، د ملی امنیت د منصبدارانو او دلوړ رتبه مامورینو ټاکل، تقاعد ورکول، د استعفی منل او عزلول؛

۱۴- په بهرنیو هېوادونو او نړیوالو مؤسسو کې د افغانستان د سیاسي نماینده ګیو د مشرانو ټاکل؛

۱۵- په افغانستان کې د بهرنیو سیاسي نماینده ګانو د باورلیکونو منل؛

۱۶- د قوانینو او تقنیني فرمانونو توشیح کول؛

۹- افتتاح اجلاس شورای ملی و لویه جرگه؛

۱۰- قبول استعفای معاونین ریاست جمهوری؛

۱۱- تعیین وزرا، لوی ثارنوال، رئیس بانک مرکزی، رئیس امنیت ملی و رئیس سره میاشت به تائید ولسی جرگه و عزل و قبول استعفای آنها؛

۱۲- تعیین رئیس و اعضای ستره محکمه به تائید ولسی جرگه؛

۱۳- تعیین، تقاعد، قبول استعفا و عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و امنیت ملی و مامورین عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴- تعیین سران نماینده گی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بین المللی؛

۱۵- قبول اعتماد نامه های نماینده گان سیاسی خارجی در افغانستان؛

۱۶- توشیح قوانین و فرامین تقنینی؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷- د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باورليکونو ورکول؛

۱۸- د قانون له حکمونو سره سم د جزاگانو تخفيف او بخښل؛

۱۹- د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰- د هېواد د اداري سمون په منظور، د قانون له مخې، د کمېسيونونو جوړول؛

۲۱- په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف؛

پنځه شپېتمه ماده:
جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان د خلکو ټولپوښتنې ته مراجعه وکړي.

ټولپوښتنه بايد د دې اساسي قانون د حکمونو مخالفه او د هغه د تعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپېتمه ماده:
جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې

۱۷- اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بين الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸- تخفيف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹- اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰- تأسيس کميسيون ها به منظور بهبود ادارهٔ کشور مطابق به احکام قانون؛

۲۱- ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی؛

مادهٔ شصت و پنجم:
رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی، سياسی، اجتماعی و يا اقتصادی به آرای عمومی مردم افغانستان مراجعه نمايد.

مراجعه به آرای عمومی نبايد مناقض احکام اين قانون اساسی و يا مستلزم تعديل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم:
رئيس جمهور در اعمال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نیسي.

صلاحیتهای مندرج این قانون اساسی، مصالح علیای مردم افغانستان را رعایت می کند.

جمهور رئیس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکیتونه او شتمنۍ وپلوري او یا یې وبخښي.

رئیس جمهور نمی تواند بدون حکم قانون ملکیت های دولتی را بفروشد یا اهدا کند.

جمهور رئیس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنیو، سیمه‌ییزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

رئیس جمهور نمی تواند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نماید.

اوه شپیتمه ماده:

مادهٔ شصت و هفتم:

د جمهور رئیس د استعفی، عزل، مړینې او یا په صعب العلاجه ناروغۍ د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظیفې د اجرا مخه نیسي د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس واکونه او وظایف په غاړه اخلي.

در صورت استعفا، عزل یا وفات رئیس جمهور و یا مریضی صعب العلاج که مانع اجراء وظیفه شود، معاون اول رئیس جمهور صلاحیتها و وظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

جمهور رئیس خپله استعفی په خپله ملی شوری ته اعلاموي.

رئیس جمهور استعفای خود را شخصاً به شورای ملی اعلام می نماید.

د صعب العلاجه ناروغۍ تثبیت د هغه طبي هیئت له خوا کېږي چې ستره محکمه یې ټاکي.

تثبیت مریضی صعب العلاج توسط هیئت طبی با صلاحیت که از طرف ستره محکمه تعیین میگردد صورت میگیرد.

په داسې حالاتو کې د نوي جمهور

در این حالات در خلال مدت سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رئيس د ټاکلو لپاره په درې میاشتو کې دننه ددې اساسي قانون د یوشپیتمې مادې له حکم سره سم انتخابات کېږي.

ماه انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید طبق مادهٔ شصت و یکم این قانون اساسی برگزار میگردد.

د جمهور رئیس لومړی مرستیال د لنډ مهاله جمهور رئیس په توگه، د وظیفي د ترسره کولو په موده کې لاندینۍ چارې نشي ترسره کولای:

معاون اول رئیس جمهور در زمان تصدی به حیث رئیس جمهور موقت امور ذیل را انجام داده نمی تواند:

۱- د اساسي قانون تعدیل؛

۱- تعدیل قانون اساسی؛

۲- د وزیرانو عزل؛

۲- عزل وزرا؛

۳- ټول پوښتنه؛

۳- مراجعه به آرای عامه؛

د جمهور رئیس مرستیالان ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي ځان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کېږي.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعیین می گردد.

اته شپیتمه ماده :
که چېرې د جمهور رئیس یو مرستیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پرځای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسی جرگې په تائید ټاکل کېږي.

مادهٔ شصت و هشتم:
هرگاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تائید ولسی جرگه تعیین میگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمهور رئیس او د هغه د لومړي مرستیال د یوځایي مړینې په صورت کې په ترتیب سره دویم مرستیال، د مشرانو جرګې رئیس د ولسي جرګې رئیس د او د بهرنیو چارو وزیر یو په بل پسي ددې اساسي قانون د (اوه شپیتمې) مادې له حکم سره سم د جمهور رئیس وظیفې په غاړه اخلي.

در صورت وفات همزمان رئیس جمهور و معاون اول وی، بالترتیب معاون دوم، رئیس مشرانو جرگه، رئیس ولسی جرگه و وزیر خارجه یکی بعد دیگری مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی وظایف رئیس جمهور را به عهده میگیرد.

نهه شپیتمه ماده :

جمهور رئیس د ملت او ولسي جرګې په وړاندې ددې مادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

مادهٔ شصت و نهم:

رئیس جمهور در برابر ملت و ولسی جرگه مطابق به احکام این ماده مسئول می باشد.

پر جمهور رئیس د بشري ضد جرمونو، ملي خیانت یا جنایت د ارتکاب تور لګول د ولسي جرګې د ټولو غړیو د درییمې برخې له خوا غوښتل کېدای شي. که چېرې داغوښتنه د ولسي جرګې د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو له خوا تایید شي، ولسي جرګه د یوې میاشتې دننه لویه جرګه دایروي.

اتهام علیه رئیس جمهور به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی یا جنایت، از طرف یک ثلث کل اعضای ولسی جرگه تقاضا شده می تواند. در صورتیکه این تقاضا از طرف دو ثلث کل آرای ولسی جرگه تائید گردد، ولسی جرگه در خلال مدت یک ماه لویه جرگه را دایر می نماید.

که لویه جرګه منسوب شوی اتهام د ټولو غړیو له دریو څخه د دوو برخو د رایو په اکثریت تصویب کړي، جمهور رئیس له وظیفې څخه ګوښه او موضوع ځانګړې محکمې ته سپارل کیږي. ځانګړې محکمه د ولسی

هرگاه لویه جرگه اتهام منسوب را به اکثریت دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، رئیس جمهور از وظیفه منفصل و موضوع به محکمهٔ خاص محول میگردد. محکمهٔ خاص متشکل است از

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگې له دريو غړيو، دسترې محکمې له دريو غړيو چې لويه جرگه يې ټاکي او د مشرانو جرگې له رئيس څخه جوړيږي، دعوي د هغه شخص له خوا چې د لويې جرگې له خوا ټاکل کيږي، اقامه کيږي.

رئيس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولسی جرگه و سه نفر از اعضای ستره محکمه به تعيين لويه جرگه، اقامهٔ دعوی توسط شخصی که از طرف لويه جرگه تعيين می گردد صورت ميگيرد.

په دې حالت کې د دې اساسي قانون په (اوه شپيتمه) ماده کې راغلي حکمونه تطبيقيږي.

در اين حالت احکام مندرج مادهٔ شصت و هفتم اين قانون اساسی تطبيق می گردد.

اويا يمه ماده :

د جمهور رئيس تنخوا او لگښتونه د قانون له لياري تنظيميږي.

مادهٔ هفتادم:

معاش و مصارف رئيس جمهور توسط قانون تنظيم می گردد.

جمهور رئيس د خدمت د دورې تر ختميدو وروسته د عزل له حالته پرته د خپل ژوند په پاتې موده کې د جمهوري رياست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، گټه اخلي.

رئيس جمهور بعد از ختم دوره خدمت، به استثنای حالت عزل، برای بقيه مدت حيات از حقوق مالی دوره رياست جمهوری مطابق به احکام قانون مستفيد می شود.

څلورم فصل
حکومت

فصل چهارم
حکومت

يواويايمه ماده:

حکومت له وزيرانو څخه جوړ دی چې د جمهور رئيس تر رياست لاندې کار کوي. د وزيرانو شمير او وظايف د قانون له لياري تنظيميږي.

مادهٔ هفتاد و يکم:

حکومت متشکل است از وزرا که تحت رياست رئيس جمهور اجرای وظيفه می نمايند. تعداد وزرا و وظايف شان توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه اويايمه ماده :
ځوک چې د وزير په توګه ټاکل کيږي بايد لانديني شرطونه ولري:

۱- يوازي د افغانستان د تابعيت لرونکی وي.

که چيرې د کوم وزارت کانديد د بل هېواد تابعيت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تائيد يا رد ، صلاحيت لري؛

۲- لوړ تحصيلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳- عمر يې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي.

دري اويايمه ماده :
کېدای شي وزيران د ملي شوری له غړيو او يا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شوری غړی د وزير په توګه وټاکل شي، په شوری کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او د هغه

مادۀ هفتاد و دوم:
شخصی که به حيث وزير تعيين می شود واجد شرايط ذيل می باشد :

۱- تنها حامل تابعيت افغانستان باشد.

هرگاه کانديد وزارت تابعيت کشور ديگری را نيز داشته باشد ، ولسی جرگه صلاحيت تائيد و يا رد آنرا دارد ؛

۲- دارای تحصيلات عالی، تجربۀ کاری و شهرت نيک باشد ؛

۳- سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد ؛

۴- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

مادۀ هفتاد و سوم:
وزرا می توانند از اعضای شورای ملی يا خارج از آن تعيين شوند.

هرگاه عضو شورای ملی به حيث وزير تعيين شود ، عضويت خود را در شوری از دست ميدهد و در عوض

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرځاي بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کيږي.

څلور اويايمه ماده :
وزيران د وظيفې له پيله مخکې د جمهور رئيس په وړاندې، لاندينۍ لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

"د لوی خدای (جل جلاله) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين د حکمونو حمايت، داساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانينو رعايت، د اتباعو د حقوقو حفاظت د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدای (جل جلاله) حاضر گڼم او خپلې راسپارل شوې وظيفې په ربښتينولۍ سرته رسوم."

پنځه اويايمه ماده :
حکومت لاندينۍ وظيفې لري:

۱- ددې اساسي قانون او نورو قوانينو د احکامو او د محکمو د قطعي پريکړو عملي کول؛

۲- د خپلواکۍ ساتل، له ځمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او په نړيواله ټولنه کې د افغانستان د حيثيت او

وی شخص ديگری مطابق به حکم قانون تعيين ميگردد.

مادهٔ هفتاد و چهارم:
وزرا قبل از تصدی وظيفه حلف آتی را به حضور رئيس جمهور، به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

"به نام خداوند بزرگ (جل جلاله) سوگند ياد می کنم که دين مقدس اسلام را حمايت، قانون اساسی و ساير قوانين افغانستان را رعايت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تماميت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوند (جل جلاله) را حاضر دانسته، وظايف محوله را صادقانه انجام دهم."

مادهٔ هفتاد و پنجم:
حکومت دارای وظايف ذيل می باشد:

۱- تعميل احکام اين قانون اساسی و ساير قوانين و فيصله های قطعی محاکم؛

۲- حفظ استقلال، دفاع از تماميت ارضی و صيانت منافع و حيثيت افغانستان در جامعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټهو ساتل؛

۳- د عامه نظم او امن ټینګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۴- د بودجې ترتیبول، د دولت د مالي وضعې تنظیمول او دعامه شتمنۍ ساتل؛

۵- دټولنیزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژیکي پرمختیایي پروګرامونو طرح او تطبیق؛

۶- ملي شورى ته د مالي کال په پای کې د سرته رسیدلوچارو او د نوي مالي کا ل د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛

۷- د هغو نورو وظیفو ترسره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانینو له مخي د حکومت له وظیفو څخه ګڼل شویدي.

شپږ اویایمه ماده :
حکومت د هېواد د سیاست د اساسي کرښو د تطبیق او دخپلو وظیفو د تنظیمولو لپاره مقررات وضع او تصویبوي. دا مقررات باید د هیڅ قانون له نص یا روح سره مناقض نه وي.

بین المللی؛

۳- تأمین نظم و امن عامه و از بین بردن هر نوع فساد اداری؛

۴- ترتیب بودجه، تنظیم وضع مالی دولت و حفاظت دارایی عامه؛

۵- طرح و تطبیق پروگرام های انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژیکی؛

۶- ارائه گزارش به شورای ملی در ختم سال مالی درباره امور انجام شده و پروگرام های عمدهٔ سال مالی جدید ؛

۷- انجام سایر وظایفی که به موجب این قانون اساسی و قوانین دیگر از وظایف حکومت دانسته شده است.

مادهٔ هفتاد و ششم:
حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه اویایمه ماده :

وزیران خپل وظایف د اداري واحدونو د آمرینو په توګه په هغو حدودوکې چې دا اساسي قانون او نور قوانین یې ټاکي، سرته رسوي.

وزیران له خپلو ټاکلو وظایفو څخه د جمهور رئیس او ولسي جرګې په وړاندې مسئولیت لري.

اته اویایمه ماده:

که چېرې وزیر په بشري ضد جرمونو، ملي خیانت او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د (یو سلو څلور دېرشمې) مادې په رعایت ځانګړې محکمې ته سپارل کېږي.

نهه اویایمه ماده :

حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطیل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بیړنۍ اړتیا پر اساس تقنیني فرمانونه ترتیب کړي.

تقنیني فرمانونه د جمهور رئیس تر توشیح وروسته د قانون حکم پیدا کوي. تقنیني فرمانونه باید د ملي شورې د لومړۍ غونډې ترجوړېدو وروسته د دېرشو ورځو په اوږدو کې

مادۀ هفتاد و هفتم:

وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحدهای اداری در داخل حدودی که این قانون اساسی و سایر قوانین تعیین می کند ، اجرا می نمایند .

وزرا از وظایف مشخصۀ خود نزد رئیس جمهور و ولسی جرگه مسئولیت دارند .

مادۀ هفتاد و هشتم:

هرگاه وزیر به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرایم متهم گردد ، قضیه با رعایت مادۀ یکصد و سی و چهارم این قانون اساسی به محکمۀ خاص محول میگردد .

مادۀ هفتاد و نهم:

حکومت می تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند .

فرامین تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود . فرامین تقنینی باید در خلا ل سی روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسۀ شورای ملی به آن تقدیم شود و در

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې ته ورانديږي شي او که د ملي شورى له خوا رد شي، اعتبار نه لري.

صورتی که از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبار ساقط میگردد.

اتيايمه ماده:
وزيران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيو، سيمه ييزو، قومي، مذهبي او گوندي ملحوظاتو گټه واخلي.

مادۀ هشتادم:
وزرا نمی توانند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمایند.

پنځم فصل
ملي شورى

فصل پنجم
شورای ملی

يواتيايمه ماده:
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت ملي شورى د ستر تقنيني اورگان په توگه د افغانستان د خلکو د ارادې ښکارندويه ده او د ټول ملت نمايندگي کوي.

مادۀ هشتاد ویکم:
شورای ملی دولت جمهوری اسلامی افغانستان به حیث عالی ترین ارگان تقنینی مظهر ارادۀ مردم آن است و از قاطبۀ ملت نمایندگی می کند.

د شورى هر غړي درايې د څرگندونې په وخت کې، د افغانستان د خلکو عمومي مصلحتونه او سترې گټې د خپل قضاوت محور ټاکي.

هر عضو شوری در موقع اظهار رای، مصالح عمومی و منافع علیای مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار می دهد.

دوه اتيايمه ماده:
ملي شورى له دوو مجلسونو: ولسي جرگې او مشرانو جرگې څخه جوړه ده.

مادۀ هشتاد و دوم:
شورای ملی متشکل از دو مجلس: ولسی جرگه و مشرانو جرگه می باشد.

هيڅوک نشي کولای په يوه وخت کې د دواړو مجلسونو غړی وي.

هیچ شخص نمی تواند در یک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري اتیایمه ماده:
د ولسي جرګې غړي د خلکو د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.

د ولسي جرګې د کار دوره د پنځم کال د چنګاښ په لومړۍ نېټه د انتخاباتو د نتیجو د اعلان څخه وروسته پای ته رسېږي او نوې شوری په کار پیل کوي.

د ولسي جرګې د دورې ترختمېدو د مخه له دېرشو څخه ترشپیتو ورځو پورې موده کې د ولسي جرګې د غړیو انتخابات کېږي.

د ولسي جرګې د غړیو شمیر د هرې حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زیات نه زیات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې او ورسره نور مربوط مسایل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې باید داسې تدبیرونه ونیول شي چې انتخاباتي نظام د افغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازیتوب تأمین کړي او د نفوسو په تناسب دې له هر ولایت څخه په اوسط ډول لږ تر لږه دوه

مادۀ هشتاد سوم:
اعضای ولسی جرگه توسط مردم از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می گردند.

دوره کار ولسی جرگه به تاریخ اول سرطان سال پنجم، بعد از اعلان نتایج انتخابات به پایان می رسد و شورای جدید به کار آغاز می نماید.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان دوره ولسی جرگه برگزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دو صدو پنجاه نفر می باشد.

حوزه های انتخاباتی و سایر مسایل مربوط به آن در قانون انتخابات تعیین می گردد.

در قانون انتخابات باید تدابیری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمایندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمین نماید و به تناسب نفوس از هر ولایت طور اوسط

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځینه وکیلې په ولسي جرګه کې غړیتوب ترلاسه کړي.

حداقل دو وکیل زن در ولسی جرگه عضویت یابد.

څلور اتیایمه ماده :
د مشرانو جرګې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

مادهٔ هشتاد و چهارم:
اعضای مشرانو جرگه به ترتیب ذیل انتخاب و تعیین می شوند:

۱- د هرې ولایتي جرګې له غړیو څخه یوتن د مربوطې جرګې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره ؛

۱- از جمله اعضای شورای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲- د هر ولایت د ولسوالیو د جرګو له غړیو څخه یو تن، د مربوطو جرګو په انتخاب، د دریو کلونو لپاره؛

۲- از جملهٔ اعضای شورا های ولسوالیهای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شوراهای مربوط برای مدت سه سال؛

۳- پاتې دریمه برخه غړي دمعلولینو او معیوبینو د دوو تنو او کوچیانو د دوو تنو استازیو په ګډون د هېواد له خبیرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونو لپاره د جمهور رئیس له خوا ټاکل کېږي.

۳- یک ثلث باقی مانده از جملهٔ شخصیت های خبیر و با تجربه به شمول دو نفر از نمایندگان معلولین و معیوبین و دو نفر نمایندگان کوچی ها به تعیین رئیس جمهور برای مدت پنج سال.

جمهور رئیس له دې اشخاصو څخه په سلوکې پنځوس ښځې ټاکي.

رئیس جمهور تعداد پنجاه فیصد از این اشخاص را از بین زنان تعیین می نماید.

هغه شخص چې د مشرانو جرګې د غړي په توګه انتخابېږي په مربوطه جرګه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او د ده پرځای د قانون له حکمونو سره

شخصی که به حیث عضو مشرانو جرگه انتخاب می شود، عضویت خود را در شورای مربوطه از دست داده، به عوض او شخص دیگری مطابق به

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتيايمه ماده :

هغه څوک چې د ملي شورى غړيتوب ته کانديد يا ټاکل کيږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربيره، دا لاندې صفتونه هم ولري:

۱- د افغانستان تبعه وي يا لږ تر لږه د کانديديدو يا تعيين تر نېټې لس کاله پخوا يې د افغانستان د دولت تابعيت ترلاسه کړى وي؛

۲- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوى نه وي؛

۳- د ولسي جرگې غړيو د کانديديدو په ورځ د عمر پنځه ويشت کاله او د مشرانو جرگې غړيو د کانديديدو يا ټاکني په ورځ د عمر پنځه دېرش کاله بشپړ کړي وي.

شپږ اتيايمه ماده :

د ملي شورى د غړيو انتخاباتي وثيقې، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کمېسيون له خوا د قانون له حکمونو سره سم څېړل کېږي.

احکام قانون تعيين ميگردد.

مادۀ هشتاد و پنجم:

شخصی که به عضويت شورای ملی کانديد يا تعيين می شود، علاوه بر تکميل شرايط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذيل می باشد:

۱- تبعۀ افغانستان بوده يا حداقل ده سال قبل از تاريخ کانديد يا تعيين شدن تابعيت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۳- اعضای ولسی جرگه سن بيست و پنج سالگی را در روز کانديد شدن و اعضای مشرانو جرگه سن سی و پنج سالگی را در روز کانديد يا تعيين شدن تکميل کرده باشند.

مادۀ هشتاد و ششم:

وثايق انتخاباتی اعضای شورای ملی توسط کميسيون مستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقيق می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه اتيايمه ماده :
د ملي شورى له دواړو جرګو څخه هره يوه دکار د دورې په پيل کې له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توګه د يوې تقنينيې دورې لپاره، دوه تنه د لومړي نايب او دويم نايب او دوه تنه د منشي او د منشي د نايب په توګه، د يوکال لپاره انتخابوي.

مادۀ هشتاد و هفتم :
هر يک از دو مجلس شوراى ملى، در آغاز دورۀ کار، يک نفر از اعضاى خود را به حيث رئيس براى يک دوره تقنينيه و دو نفر را به حيث نايب اول و نايب دوم و دو نفر را به حيث منشى و نايب منشى براى مدت يکسال انتخاب مى کند.

دا اشخاص د ولسي جرګې او مشرانو جرګې اداري هيئت جوړوي.

اين اشخاص هيئت ادارى ولسى جرگه و مشرانو جرگه را تشکيل مى دهند.

د اداري هيئت وظيفې د هرې جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې ټاکلي کېږي.

وظايف هيئت ادارى در اصول وظايف داخلى هر مجلس تعيين مى شود.

اته اتيايمه ماده:
د ملي شورى له، دواړو جرګو څخه هره يوه د بحث وړ موضوعاتو د کتنې لپاره د داخلي وظايفو د اصولو له مخې کمېسيونونه جوړوي.

مادۀ هشتاد و هشتم:
هر يکى از دو مجلس شوراى ملى براى مطالعه موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظايف داخلى، کميسيون ها تشکيل مى دهد.

نهه اتيايمه ماده :
ولسي جرګه واک لري د غړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، يو ځانګړى کمېسيون و ټاکي.

مادۀ هشتاد و نهم:
ولسى جرگه صلاحيت د ارد به پيشنهاد يک ثلث اعضا، جهت بررسى و مطالعۀ اعمال حکومت، کميسيون خاص تعيين نمايد.

ددې کمېسيون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

ترکيب و طرز العمل اين کميسيون در اصول وظايف داخلى ولسى جرگه تنظيم مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي يمه ماده :
ملـــــي شـــــوری دا لانــــــدې واكــــونه لــري:

۱- د قوانينـــو او تقنينـــي فرمـــانونو تصويب، تعديل يا لغو كول؛

۲- د ټولنيزو، فرهنگي، اقتصادي او تـكـنـالـوژيـكــي پرمختيـــايي پروگرامونو تصويب؛

۳- د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا وركولو اجازه؛

۴- د اداري واحــدونو منځتـــه راوړل، تعديل او يا لغو كول؛

۵- د دولـــتونو تـرمنځ د تړونونـو او بين المللي ميثاقونو تصديق او يا له هغو څخه د افغانستان بيلول؛

۶- پـه دي اساســي قـانون كـې نـور مندرج واكونه.

يونوي يمه ماده :
ولــســي جـرگــه لانــدې ځانگـــړي واكونه لري:

۱- لـــه هـــر يـــوه وزيـــر څخـــه د استيـضاح پـه برخـه كـې ددې اساسي قانون د دوه نـوي يمې مـادې لـه حكم سره سم تصميم نيول؛

مادۀ نودم:
شـــورای مـلـی دارای صلاحيـتهــای ذيــل ميـباشد:

۱- تصويب، تعديل يا لغو قوانين و يا فرامين تقنينی؛

۲- تـصويـــــب پـروگرامهـــــای انـــكشافی اجتمـــاعی، فرهنگـــی، اقتصادی وتكنالوژيكی؛

۳- تصويب بودجۀ دولتی و اجازه اخذ يا اعطای قرضه؛

۴- ايجاد واحدهای اداری، تعديل و يا الغای آن؛

۵- تـصديـــــق معـاهـــــدات و ميـثـاقـهــای بـين المللـی يـا فسـخ الحاق افغانستان به آن؛

۶- سـاير صـلاحيتهای منـدرج ايــن قانون اساسی.

مادۀ نود و يكم:
ولســـی جرگــه دارای صـــلاحيتهای اختصاصی ذيل می باشد:

۱- اتـخـــاذ تصــميم در مـــورد استيضاح از هـــر يک از وزرا مطابق بـه حكم مـــادۀ نـــود و دوم ايـــن قانون اساسی؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د پرمختيايي پروګرامونو او دولتي بودجې په باب تصميم نيول؛

۲- اتخاذ تصميم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجۀ دولتی؛

۳- ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقرريو تاييد يا ردول؛

۳- تائيد يا رد مقرريها مطابق به احکام اين قانون اساسی؛

دوه نوي يمه ماده :

ولسي جرګه د ټولو غړيو د شلو فيصدو په پيشنهاد کولای شي، له هر يوه وزير څخه استيضاح وکړي.

مادۀ نود و دوم:

ولسی جرگه به پيشنهاد بيست فيصد کل اعضا ، می تواند از هر يک از وزرا استيضاح به عمل آورد.

که ورانديې شوې توضيح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرګه د نه باور د رای موضوع څېړي.

هرگاه توضيح ارائه شده قناعت بخش نباشد ، ولسی جرگه موضوع رای عدم اعتماد را بررسی می کند.

په وزير باندې د نه باور رايه بايد صريحه، مستقيمه او پر پخو دلايلو ولاړه وي، دغه رايه د ولسي جرګې د ټولو غړيو د رايو په اکثريت صادرېږي.

رای عدم اعتماد از وزير بايد صريح، مستقيم و بر اساس دلايل مؤجه باشد. اين رای به اکثريت ارای کل اعضای ولسی جرگه صادر ميگردد.

دري نوي يمه ماده :

د ملي شورى د دواړو جرګو هر يو کمېسيون کولای شي له هر يوه وزير څخه په ټاکلو موضوعاتو کې پوښتنې وکړي.

مادۀ نود و سوم:

هر يک از کميسيونهای هر دو مجلس شورای ملی می تواند از هر يک از وزرا در موضوعا ت معين سوال نمايد.

هغه څوک چې پوښتنه ترې شوې کولای شي شفاهي يا ليکلي ځواب ورکړي.

شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهی يا تحريری بدهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور نوي يمه ماده :

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورى د دواړو جرګو له خوا تصويب او د جمهور رئيس له خوا توشيح شوې وي، مګر دا چې په دې اساسي قانون کې بل ډول څرګنده شوې وي.

که جمهور رئيس د ملي شورى له مصوبې سره موافقه ونه لري کولاى شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کې د دلايلو له ښوولو سره ملي شورى ته مسترده کړي. ددې وخت په تېرېدو او يا دا چې ولسي جرګه يو ځل بيا هغه د ټولو غړيو له دريوو برخو څخه په دوو برخو رايو تصويب کړي، مصوبه توشېح شوې ګڼله کېږي او نافذ يږي.

پنځه نوي يمه ماده :

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا دشورى د غړيو او دقضايي چارو د تنظيم په برخه کې د سترې محکمې له خوا د حکومت له لياري وړاندې کېداى شي.

د بودجې او مالي چارو په برخه کې د قانون د طرحې پيشنهاد يوازې د حکومت له خوا کېږي.

مادۀ نود و چهارم :

قانون عبارت است از مصوبه هر دو مجلس شوراى ملى که به توشيح رئيس جمهور رسيده باشد، مگر اينکه در اين قانون اساسى طور ديگرى تصريح گرديده باشد.

در صورتيکه رئيس جمهور با مصوبۀ شوراى ملى موافقه نداشته باشد مى تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاريخ تقديم با ذکر دلايل به ولسى جرگه مسترد نمايد. با سپرى شدن اين مدت و يا در صورتى که ولسى جرگه آنرا مجدداً با دو ثلث آراى کل اعضا تصويب نمايد، مصوبه توشيح شده محسوب و نافذ ميگردد.

مادۀ نود وپنجم:

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت يا اعضاى شورى و در ساحه تنظيم امور قضايى از طرف ستره محکمه توسط حکومت صورت گرفته مى تواند.

پيشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالى صرف از طرف حکومت صورت ميگيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ نوي یمه ماده :
که د قانون د طرحې پیشنهاد پر دولت د نوي تکلیف یا د عایداتو د لږولو لرونکی وي، په دې شرط د کار په فهرست کې نیول کېږي چې د پیشنهاد په متن کې د جبرانولو مدرک هم پیشبیني شوی وي.

مادهٔ نود و ششم:
هرگاه پیشنهاد طرح قانون حاوی تکلیف جدید یا تنقیص در عایدات دولت باشد، به شرطی در فهرست کار داخل می شود که در متن پیشنهاد، مدرک جبران نیز پیش بینی شده باشد.

اوه نوي یمه ماده :
د حکومت له خوا د قانون د طرحې پیشنهاد لومړی ولسي جرگې ته وړاندې کېږي.

مادهٔ نود و هفتم:
پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقدیم می گردد.

ولسي جرگه د بودجې او مالي چارو په شمول د قانون د طرحې پیشنهاد او د پور اخیستو او یا ورکولو پیشنهاد له بحث وروسته دیو کل په توگه تصویب یا ردوي.

ولسی جرگه پیشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پیشنهاد اخذ و یا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت یک کل تصویب یا رد می کند.

ولسي جرگه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر یوې میاشتې زیات وځنډوي.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پیشنهاد شده را بیش از یک ماه به تاخیر اندازد.

ولسي جرگه د پیشنهاد شوي قانون طرح تر تصویب وروسته مشرانو جرگې ته سپاري.

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را بعد از تصویب به مشرانو جرگه می سپارد.

مشرانو جرگه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې د هغه په باره کې تصمیم نیسي.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصمیم اتخاذ می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي شوری د دولت د هغو قوانينو، معاهدو او پرمختيايي پروگرامونو په باره کې تصميم نيولو ته لومړيتوب ورکوي چې د حکومت د وړانديز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

شورای ملی به اتخاذ تصميم در مورد طرح قوانين، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پيشنهاد حکومت ايجاب رسيدگی عاجل را نمايد اولويت می دهد.

که چيرې د قانون د طرحې پيشنهاد له دوا‌ړو جرگو څخه ديوې د لسو غړيو له خوا وشي، پيشنهاد د نوموړې جرگې د يو پر پنځمې برخې غړيو تر تائيد وروسته د هماغې جرگې د کار په فهرست کې نيول کېږي.

هرگاه پيشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای يکی از دو مجلس صورت گيرد، بعد از تائيد يک پنجم اعضای مجلسی که پيشنهاد به آن ارائه شده است، در فهرست کار آن مجلس داخل ميگردد.

اته نوي يمه ماده :

د دولت بودجه او د حکومت پرمختيايي پروگرام د مشرانو جرگې له لياري ددې جرگې له مشورتي نظريي سره يوځای ولسي جرگې ته سپارل کېږي.

مادهٔ نود و هشتم:

بودجهٔ دولت و پروگرام انکشافی حکومت از طريق مشرانو جرگه توأم با نظريهٔ مشورتی آن به ولسی جرگه تقديم می شود.

د ولسي جرگې تصميم د جمهور رئيس تر توشيح وروسته، مشرانو جرگې ته تر وړاندې کېدو پرته، نافذ گڼل کېږي.

تصميم ولسی جرگه بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ شمرده می شود.

که چېرې د ځينو عواملو له مخې د مالي کال تر پيل مخکې بودجه تصويب نشي، د نوې بودجې تر تصويب پورې، د تېر کال بودجه تطبيقېږي.

هرگاه نظر به عواملی تصويب بودجه قبل از آغاز سال مالی صورت نگيرد، تا تصويب بودجه جديد، بودجهٔ سال گذشته تطبيق ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د مالي کا ل د څلورمې ربعې په اوږدو کې د راتلونکي کال بودجه د روان کا ل د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورى ته وړاندې کوي . د تېر مالي کا ل د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کا ل د شپږو مياشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورى ته وړاندې کېږي.

ولسي جرگه نشي کولای د بودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي، تر پنځلس ورځو زيات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرگه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پيشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پيشنهاد تصويب شوى گڼل کېږي.

نهه نوي يمه ماده :

که چېرې د ملي شورى په اجلاس کې کلنۍ بودجه يا پرمختيايي پروگرام يا له عامه امنيت، دهېواد له خپلواکۍ او ځمکنۍ بشپړتيا سره مربوطه موضوع تر خبرو لاندې وي، د شورى د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخکې پاى ته نشي رسېدلای.

حکومت در خلا ل ربع چهارم سال مالی، بودجۀ سال آينده را با حساب اجمالی بودجه سال جاری به شورای ملی تقديم می نمايد. حساب قطعی بودجه سال مالی قبل، در خلا ل مدت شش ماه سال آينده، مطابق به احکام قانون، به شورای ملی تقديم ميگردد.

ولسی جرگه نمی تواند تصويب بودجه را بيش از يکماه و اجازه اخذ و يا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بيش از پانزده روز به تأخير اندازد.

هرگاه ولسی جرگه در اين مدت راجع به پيشنهاد اخذ و يا اعطای قرضه تصميم اتخاذ نکند، پيشنهاد تصويب شده محسوب ميگردد.

مادۀ نود و نهم:

در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجه سالانه يا پروگرام انکشافی يا موضوع مربوط به امنيت عامه، تماميت ارضی و استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شوری قبل از تصويب آن خاتمه يافته نمی تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمه ماده:
که چېرې د ېوې جرگې مصوبه د بلې جرگې له خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړلو لپاره د دواړو جرگو د غړيو له خوا په برابر شمير گډ هيئت تاکل کېږي.

د هيئت پريکړه د جمهور رئيس تر توشېح وروسته نافذه گڼل کېږي. که گډ هيئت ونه کړای شي د نظر اختلاف له منځه يوسي، تصويب رد شوي گڼل کېږي. په دې حالت کې ولسي جرگه کولای شي په خپله ورپسې غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړيو له دريو څخه د دوو برخو د رايو په اکثريت تصويب کړي. دا تصويب بې له دې چې مشرانو جرگې ته وړاندې شي، د جمهور رئيس تر توشېح وروسته نافذ گڼل کېږي.

يو سلو يوومه ماده :
د ملي شورى هيڅ غړی د هغې رايې يا نظريې له امله چې د وظيفې د اجرا په وخت کې يې څرگندوي، تر عدلي تعقيب لاندې نه نيول کېږي.

يوسلو دوه يمه ماده :
که د ملي شورى غړی په يوه جرم متهم شي، مسئول مامور له موضوع څخه هغې جرگې ته چې متهم يې غړی دی، خبر ورکوي او متهم تر عدلی تعقيب

مادۀ صدم:
هرگاه مصوبۀ يک مجلس از طرف مجلس ديگر رد شود، برای حل اختلاف هيئت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو مجلس تشکيل می گردد.

فيصله هيئت بعد از توشيح رئيس جمهور، نافذ شمرده ميشود. در صورتيکه هيئت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند، مصوبه رد شده به حساب می رود. در اين حالت ولسی جرگه می تواند در جلسۀ بعدی آنرا با دو ثلث آرای کل اعضا تصويب کند. اين تصويب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ شمرده می شود.

مادۀ يکصد و يکم:
هيچ عضو شورای ملی به علت رای يا نظريه ای که در هنگام اجرای وظيفه ابراز می دارد مورد تعقيب عدلی قرار نمی گيرد.

مادۀ يکصد و دوم:
هرگاه عضو شورای ملی به جرمی متهم شود، مامور مسئول از موضوع به مجلسی که متهم عضو آن است اطلاع می دهد و متهم تحت تعقيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندې راتلای شي.

عدلی قرار گرفته می تواند.

د مشهود جرم په مورد کې، مسئول مامور کولای شي متهم د هغې جرګې له اجازې پرته چې دی يې غړی دی تر عدلي تعقيب لاندې راولي او وي نيسي.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند متهم را بدون اجازه مجلسی که او عضو آن می باشد تحت تعقیب عدلی قرار دهد و گرفتار نماید.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقيب د قانون له مخې د توقيف ايجاب وکړي، مسئول مامور مکلف دی چې له موضوع څخه بې له ځنډه نوموړې جرګې ته خبر ورکړي او تصويب يې ترلاسه کړي.

در هر دو حالت، هرگاه تعقیب عدلی قانوناً توقیف را ایجاب کند، مامور مسئول مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند وتصویب آنرا حاصل نماید.

که اتهام د شورى د رخصتۍ په وخت کې رامنځ ته شي، د نيولو او توقيف اجازه د مربوطې جرګې له اداري هيئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرګې لومړنۍ غونډې ته د تصميم نيولو لپاره وړاندې کېږي.

اگر اتهام در هنگام تعطیل شوری صورت بگیرد، اجازۀ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسۀ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

يوسلو درېيمه ماده :

وزيران کولای شي د ملي شورى له دوو جرګو څخه د هرې يوې په غونډو کې ګډون وکړي.

مادۀ یکصد وسوم:

وزرا می توانند در جلسات هر یک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

د ملي شورى هره جرګه کولای شي خپلې غونډې ته د وزيرانو د حاضريدو غوښتنه وکړي.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را در جلسۀ خود مطالبه کنند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو څلورمه ماده :
د ملــــي شــوری دواړې جـرګــې پــه عيـــن وخـــت کـــې، بېـــل بېـــل مجلسونه کوي.

د دواړو جرګو ګډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلای شي:

۱- کلـه چـې تقنينيــه دوره يـا کلنـۍ غونـــډه د جمهـــور رئـــيس لـــه خـــوا پرانيستل کېږي؛

۲- پـه هغـه صـورت کـې چـې جمهـور رئيس يې ضروري تشخيص کړي؛

د ولســـــي جـــرګـــــې رئيــــــس د مـلــــي شــوری د ګـــډو غـــونډو مــشري کوي.

يوسلو پنځمه ماده :
د ملي شوری غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئيس يا لږ تر لږه د ملي شوری لس تنه غړي يې د سري تـــوب پيشـــنهاد وکـــړي او جرګـــه دا پيشنهاد ومني.

هېڅوک نشي کولای چې په زور د ملي شوری ودانۍ ته ننوزي.

يوسلو شپږمه ماده :
د ملي شـوری د هـر مجلـس نصـاب د

مادۀ يكصدو چهارم:
هـر دو مــجلـس شــورای ملی در وقت واحـــد بـــه صـــورت جـداګانـــه جلسـه مـی کـنند.

جلسات هردو مجلس در موارد ذيـل می تواند به طور مشترک داير شود:

۱- در مــوقعی کـه دورۀ تقنينيــه يـا اجلاس سالانه از طرف رئيس جمهور افتتاح می ګردد؛

۲- در صـــورتيکه رئــيس جمهـــور ضروری تشخيص دهد؛

رئيــس ولـســی جـرګــه، از جلسـات مـشـتـرک شـورای مـلـی ريـاسـت مـی نـــمايد.

مادۀ يكصدوپنجم:
جلسات شورای ملی علنی می باشد مګر اينكه رئيس مجلس يا حد اقل ده نفر از اعضـای شـورای ملـی، سـری بودن آنرا درخواست نمايند و مجلس اين درخوست را بپذيرد.

هيچ شخصی نمی تواند عنفاً به مقر شورای ملی داخل شود.

مادۀ يكصد و ششم:
نـصاب هـر يک از دو مجلس شـورای

(c) ketabton.com: The Digital Library

رايو د اخيستو په وخت کې د هرې جرګې د غړيو د اکثريت په حضور بشپړيږي او تصميمونه يې د حاضرو غړيو د رايو په اکثريت نيول کېږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصريح کړې وي.

ملی، هنګام رای ګيری با حضور اکثريت اعضا تکميل می ګردد و تصاميم آن با اکثريت آرای اعضای حاضر اتخاذ می شود، مګر در مواردی که اين قانون اساسی طور ديګری تصريح نموده باشد.

يوسلو اوومه ماده :

ملي شوری په کال کې دوې عادي غونډې دايروي.

مادهٔ يکصد و هفتم:

شورای ملی در هر سال دو اجلاس عادی داير می کند.

د ملي شوری د دواړو جرګو د غونډو د کار موده په کا ل کې نهه مياشتې ده. د اړتيا په وخت کې شوری کولای شي دا موده اوږده کړي.

مدت کار هر دو اجلاس شورای ملی، در هر سال نه ماه می باشد. در صورت ايجاب، شوری می تواند اين مدت را تمديد کند.

د رخصتيو په ورځو کې د ملي شوری فوق العاده غونډې د جمهور رئيس په امر دايرېداي شي.

جلسات فوق العاده شورای ملی در ايام تعطيل به امر رئيس جمهور داير شده می تواند.

يوسلو اتمه ماده :

د ملي شوری د غړي د مړينې، استعفی، عزل او يا د داسي معلولېدو او معيوبېدو په صورت کې چې په دايمي توګه د وظيفي د اجراء خنډ شي، د پاتې تقنينيه دورې لپاره د نوي استازي تعيين د قانون له حکمونو سره سم ترسره کېږي.

مادهٔ يکصد و هشتم:

در حالات وفات، استعفا و عزل عضو شورای ملی و يا معلوليت يا معيوبيتی که به طور دايم مانع اجرای وظيفه ګردد، تعيين نماينده جديد برای مدت باقی مانده دورهٔ تقنينيه، مطابق به احکام قانون صورت ميګيرد.

د ملي شوری د غړيو د حاضرېدو يا نه راتلو سره مربوطې چارې د داخلي

امور مربوط به حضور و غياب اعضای شورای ملی در اصول وظايف

(c) ketabton.com: The Digital Library

وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

يوسلو نهمه ماده :
د تقنينيه دورې په وروستني يوکال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پيشنهاد د ملي شورى د کار په فهرست کې نشي نيول کېدلاى.

شپږم فصل
لويه جرگه

يوسلو لسمه ماده :
لويه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دى.

لويه جرگه:

۱- د ملي شورى له غړيو؛

۲- د ولايتونو او ولسواليو د جرگو له رئيسانو جوړېږي؛

وزيران، د سترې محکمې رئيس او غړي او لوي څارنوال کولاى شي د لويې جرگې په غونډو کې بې له دې چې د رايې ورکولو حق ولري گډون وکړي.

يو سلو يوولسمه ماده:
لويه جرگه په لاندينيو حالاتو کې دايرېږي:

داخلی تنظیم می گردد.

مادۀ یکصد ونهم:
پیشنهاد تعدیل قانون انتخابات، در یک سال اخیر دورۀ تقنینیه در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند.

فصل ششم
لویه جرگه

مادۀ یکصد و دهم:
لویه جرگه عالی ترین مظهر اراده مردم افغانستان می باشد.

لویه جرگه متشکل است از:

۱- اعضای شورای ملی؛

۲- رؤسای شوراهای ولایات و ولسوالیها؛

وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه و لوی ثارنوال می توانند در جلسات لویه جرگه بدون حق رای اشتراک ورزند.

مادۀ یکصد و یازدهم:
لویه جرگه در حالات ذیل دایر میگردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د هېواد دخپلواکۍ، ملي حاکميت، ځمکنۍ بشپړتيا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصميم نيول؛

۲- ددې اساسي قانون د حکمونو تعديل؛

۳- ددې اساسي قانون د (نهه شپيتمې) مادې له مخې د جمهور رئيس محاکمه کول؛

يوسلو دولسمه ماده:

لويه جرگه په لومړۍ غونډه کې، د غړيو له منځه يو تن د رئيس، يو تن د مرستيال او دوه تنه د منشي او نايب منشي په توگه ټاکي.

يو سلو ديار لسمه ماده :

د لويې جرگې نصاب د رايې اخيستو په وخت کې د غړيو په اکثريت سره بشپړېږي.

د لويې جرگې تصميمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون کې صريحاً ذکر شوي، د ټولو غړيو د رايو په اکثريت، نيول کېږي.

يوسلو څوار لسمه ماده :

د لويې جرگې بحثونه علني دي، مگر

۱- اتخاذ تصميم در مورد مسايل مربوط به استقلال، حاکميت ملی، تماميت ارضی و مصالح عليای کشور؛

۲- تعديل احکام اين قانون اساسی؛

۳- محاکمهٔ رئيس جمهور مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و نهم اين قانون اساسی؛

مادهٔ يکصدو دوازدهم:

لويه جرگه در اولين جلسه، از ميان اعضا يک نفر را به حيث رئيس و يک نفر را به حيث معاون و دو نفر را به حيث منشی و نايب منشی انتخاب می کند.

مادهٔ يکصد و سيزدهم:

نصاب لويه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثريت اعضا تکميل ميگردد.

تصاميم لويه جرگه، جز در مواردی که در اين قانون اساسی صريحاً ذکر گرديده، با اکثريت آرای کل اعضا اتخاذ ميگردد.

مادهٔ يکصد و چهاردهم:

مباحثات لويه جرگه علنی می باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې د غړيو ځلورمه برخه يې د سريتوب غوښتنه وکړي او لويه جرگه دا غوښتنه ومني.

يوسلو پنځلسمه ماده :
د لويې جرگې د جريان په وخت کې ددې اساسي قانون (ديوسلويوومې) او (يوسلودويمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړيو په باب تطبيقيږي.

اووم فصل
قضاء

يوسلو شپاړسمه ماده:
قضائيه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائيه قوه له يوې سترې محکمې، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه يې د قانون له لياري تنظيميږي.

ستره محکمه د ستر قضايي اورگان په توگه د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې په سرکې ځاى لري.

يوسلو اوه لسمه ماده:
ستره محکمه نهه تنه غړي لري

مگر اينکه يک ربع اعضا سرى بودن آنرا در خواست نمايند و لويه جرگه اين درخواست را بپذيرد.

ماه يکصد و پانزدهم:
در هنگام داير بودن لويه جرگه، احکام مندرج مواد يکصد و يکم و يکصد و دوم اين قانون اساسى، در مورد اعضاى آن تطبيق ميگردد.

فصل هفتم
قضاء

مادهٔ يکصد و شانزدهم:
قوهٔ قضائيه رکن مستقل دولت جمهورى اسلامى افغانستان مى باشد.

قوهٔ قضائيه مرکب است از يک ستره محکمه، محاکم استيناف و محاکم ابتدائيه که تشکيلات و صلاحيت آنها توسط قانون تنظيم ميگردد.

ستره محکمه به حيث عاليترين ارگان قضايى در راس قوهٔ قضائيه جمهورى اسلامى افغانستان قرار دارد.

مادهٔ يکصد و هفدهم:
ستره محکمه مرکب است از نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د جمهور رئیس له خوا د ولسي جرګې په تایید او ددې اساسي قانون د (پنځوسمې) مادې د وروستۍ فقرې او د (یوسلو اتلسمې) مادې د حکمونو په رعایت، په پیل کې په دې ترتیب ټاکل کېږي:

دري تنه د څلورو کلونو لپاره، دري تنه د اوو کلونو لپاره او دري تنه د لسو کلونو لپاره.

وروستۍ ټاکنې د لسو کلونو لپاره دي.

د غړیو ټاکل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئیس د سترې محکمې یو غړی د سترې محکمې د رئیس په توګه ټاکي.

د سترې محکمې غړي ددې اساسي قانون په (یوسلو اوه ویشتمې) مادې کې له راغلي حالت پرته، د خدمت د دورې تر پایه له خپلو وظیفو څخه نه عزلېږي.

یوسلو اتلسمه ماده :
د سترې محکمې غړی باید لاندیني شرایط ولري:

عضو که از طرف رئیس جمهور با تائید ولسی جرگه و با رعایت احکام مندرج فقرهٔ آخر مادهٔ پنجاهم و مادهٔ یکصد و هجدهم این قانون اساسی در آغاز به ترتیب ذیل تعیین میگردند:

سه نفر برای مدت چهار سال، سه نفر برای مدت هفت سال و سه نفر برای مدت ده سال.

تعیینات بعدی برای مدت ده سال می باشد.

تعیین اعضا برای بار دوم جواز ندارد.

رئیس جمهور یکی از اعضا را به حیث رئیس ستره محکمه تعیین می کند.

اعضای ستره محکمه به استثنای حالت مندرج مادهٔ یکصد و بیست و هفتم این قانون اساسی، تا ختم دورهٔ خدمت از وظایف شان عزل نمی شوند.

مادهٔ یکصد و هجدهم:
عضو ستره محکمه واجد شرایط ذیل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د ټاکلو په وخت کې د رئيس او غړيو عمر تر څلويښتو کلو لږ نه وي؛

۲- د افغانستان تبعه وي؛

۳- په حقوقي يا فقهي علومو کې لوړې زده‌کړې او د افغانستان په قضايي نظام کې تخصص او کافي تجربه ولري؛

۴- د ښه سيرت او نيک شهرت لرونکی وي؛

۵- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۶- د وظيفې د تصدۍ په وخت کې په هيڅ سياسي ګوند کې غړيتوب ونه لري.

يوسلو نولسمه ماده :
د سترې محکمې غړي د وظيفي تر پيل مخکې، د جمهور رئيس په وړاندې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

"د لوی خدای (جل جلاله) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين له احکامو، په دې اساسي قانون او

۱- سن رئيس و اعضا در حين تعيين از چهل سال کمتر نباشد؛

۲- تبعۀ افغانستان باشد؛

۳- در علوم حقوقی و يا فقهی تحصيلات عالی و در نظام قضايی افغانستان تخصص و تجربۀ کافی داشته باشد؛

۴- دارای حسن سيرت و شهرت نيک باشد؛

۵- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۶- در حال تصدی وظيفه در هيچ حزب سياسی عضويت نداشته باشد.

مادۀ يکصد و نزدهم:
اعضای ستره محکمه قبل از اشغال وظيفه، حلف آتی را در حضور رئيس جمهور به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

"به نام خداوند بزرگ (جل جلاله) سوگند ياد می کنم که حق و عدالت را بر طبق احکام دين مقدس اسلام،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو قوانینو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمین او د قضاء وظیفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفۍ اجراء کړم."

یوسلو شلمه ماده :

د قضائیه قوی په صلاحیت کې په ټولو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي یا مدعي علیه په حیث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې په وړاندې اقامه شي.

یوسلو یو ویشتمه ماده :

له اساسي قانون سره د قوانینو، تقنیني فرمانونو، بین الدول معاهدو او بین المللي میثاقونو د مطابقت څېړل، د حکومت یا محاکمو په غوښتنه او د هغو تفسیر د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحیت دی.

یوسلو دوه ویشتمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حا ل کې، کومه قضیه یا ساحه په څه ډول چې په دې فصل کې تحدید شوې د قضائیه قوې له صلاحیت څخه و باسي او بل مقام ته یې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې

نصوص این قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان تأمین نموده، وظیفه قضاء را با کمال امانت، صداقت و بی طرفی اجرا نمایم."

مادۀ یکصد و بیستم:

صلاحیت قوه قضائیه شامل رسیدگی به تمام دعاویی است که از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی، به شمول دولت، به حیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادۀ یکصد و بیست و یکم:

بررسی مطابقت قوانین، فرامین تقنینی، معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی با قانون اساسی و تفسیر آنها بر اساس تقاضای حکومت و یا محاکم، مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

مادۀ یکصد و بیست و دوم:

هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت، قضیه یا ساحه یی را از دایرۀ صلاحیت قوۀ قضائیه به نحوی که در این فصل تحدید شده، خارج بسازد و به مقام دیگر تفویض کند.

این حکم مانع تشکیل محاکم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اساسي قانون په (نهه شپيتمې، اته اويايمې او يوسلواوه ويشتمې) مادو کې راغلې او په مربوطو قضيو کې د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه گرځي.

د دې ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لياري تنظيمېږي.

يوسلو در ويشتمه ماده :
ددې اساسي قانون د حکمونو په رعايت، د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضيانو پورې مربوطې چارې د قانون له لياري تنظيمېږي.

يوسلو څلير ويشتمه ماده:
د قضائيه قوې د مامورينو او نورو اداري کارکوونکيو په برخه کې، د دولت د مامورينو او نورو اداري کار کوونکيو د مربوطو قوانينو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفيع، تقاعد، مجازات او مکافات يې دسترې محکمې له خوا له قانون سره سم تر سره کېږي.

يوسلو پنځه ويشتمه ماده:
د قضائيه قوې بودجه د حکومت په مشوره دسترې محکمې له خوا ترتيبېږي او د دولت د بودجې د يوې

خاص مندرج مواد شصت و نهم، هفتاد و هشتم و يکصد و بيست و هفتم اين قانون اساسی و محاکم عسکری در قضايای مربوط به آن نميگردد.

تشکيل و صلاحيت اين نوع محاکم توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادۀ يکصد و بيست و سوم:
با رعايت احکام اين قانون اساسی، قواعد مربوط به تشکيل، صلاحيت و اجراآت محاکم و امور مربوط به قضات توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادۀ يکصد و بيست و چهارم:
در مورد مامورين و ساير کارکنان اداری قوۀ قضائيه، احکام قوانين مربوط به مامورين و ساير کارکنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفيع، تقاعد، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت ميگيرد.

مادۀ يکصد و بيست و پنجم:
بودجۀ قوۀ قضائيه به مشورۀ حکومت از طرف ستره محکمه ترتيب گرديده، به حيث جزء بودجۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخې په توګه د حکومت له خوا ملي شورى ته وړاندې کېږي.

دولت، توسط حکومت بــه شوراى ملى تقديم مى شود.

د قضائيه قوې د بودجې تطبيق د سترې محکمې صلاحيت دی.

تطبيق بودجۀ قوۀ قضائيه از صلاحيت ستره محکمه مى باشد.

يوسلو شپږ ويشتمه ماده :

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پاى ته رسېدو وروسته، د پاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې له مالي حقوقو څخه برخمن کېږي، په دې شرط چې په دولتي او سياسي چارو بوخت نشي.

مادۀ يکصد و بيست و ششم:

اعضاى ستره محکمه بعد از ختم دورۀ خدمت براى بقيه مدت حيات از حقوق مالى دورۀ خدمت مستفيد مى شوند مشروط به اينکه به مشاغل دولتى و سياسى اشتغال نورزند.

يو سلو اوه ويشتمه ماده:

که چېرې د ولسي جرګې تر درېيمې برخې زيات غړي، د سترې محکمې د رئيس يا غړيو محاکمه، د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پر اساس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کيږي.

مادۀ يکصد و بيست و هفتم:

هرگاه بيش از يک ثلث اعضاى ولسى جرگه، محاکمه رئيس يا عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشى از اجراى وظيفه يا ارتکاب جنايت تقاضا نمايند و ولسى جرگه اين تقاضا را با اکثريت دو ثلث کل اعضا تصويب کند، متهم از وظيفه عزل و موضوع به محکمۀ خاص محول ميگردد.

د محکمې تشکيل او د محاکمې طرز العمل د قانون په وسيله تنظيمېږي.

تشکيل محکمه و طرز العمل محاکمه، توسط قانون تنظيم مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو اته ویشتمه ماده :
د افغانستان په محکمو کې محاکمه په علني ډول دایرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حکمونو سره سم په هغې کې ګډون وکړي.

محکمه کولای شي، په داسي حالاتو کې چې په قانون کې څرګند شوی یا د محاکمې سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دایرې کړي خو د حکم اعلان باید علني وي.

یو سلو نهه ویشتمه ماده:
محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اسباب په فیصله کې ذکر کړي.

د محکمو د ټولو قطعي فیصلو عملي کول واجب دي خو د شخص د مرګ د حکم په حالت کې د جمهور رئیس منظوري شرط ده.

یوسلو دېرشمه ماده:
محکمې ترغور لاندې قضایاوو کې ددې اساسي قانون او نورو قوانینو حکمونه تطبیقوي.

که د غور لاندې قضایاوو له جملې څخه د کومې قضیې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمه د حنفي فقهې د

مادهٔ یکصد و بیست و هشتم:
در محاکم افغانستان، محاکمه به صورت علنی دایر می گردد و هر شخص حق دارد با رعایت احکام قانون در آن حضور یابد.

محکمه می تواند در حالاتی که در قانون تصریح گردیده، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حا ل علنی باشد.

مادهٔ یکصد و بیست و نهم:
محکمه مکلف است اسباب حکمی را که صادر می نماید، در فیصله ذکر کند.

تمام فیصله های قطعی محاکم واجب التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظوری رئیس جمهور می باشد.

مادهٔ یکصد و سی ام:
محاکم در قضایای مورد رسیدگی، احکام این قانون اساسی و سایر قوانین را تطبیق می کنند.

هرگاه برای قضیه یی از قضایای مورد رسیدگی، در قانون اساسی و سایر قوانین حکمی موجود نباشد محاکم به پیروی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

احــکامو لـه مخې او پـه هغـو حـدودو کـې دننــه چـــې دې اساســي قانـــون ټاکلې، قضیه پــه داسـي ډول حـل او فصل کوي چې عـدالـت پـه ډېـره ښه توګه تأمین کړي.

احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که ایـن قـانون اساسی وضـع نمـوده، قضـیه را بـه نحـوی حـل و فصـل مـی نماینـد کـه عـدالت را بـه بهتـرین وجه تأمین نماید.

یوسلو یو دېرشمه ماده :

محکمې د اهل تشیع لپاره په شخصیه احوالـو پـورې مربوطـو قضـایاووکې د تشـیع د مـذهب حکمونـه د قـانون لـه احکامو سره سم تطبیقوي.

مادهٔ یکصدو سی و یکم:

محـاکـم برای اهل تشیع، در قضـایای مـربـوط بـه احـوا ل شخصـیه، احکـام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

پــه نـــورو دعـــوو کــې هــم کــه پــه دې اســاســي قــانون یــا نـــورو قـــوانینـــو کې حکم مـوجـود نـه وي، محکمې قضیه د دې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

در سـایـــر دعـاوی نیـز اگـر در ایـن قـانون اساسی و قـوانین دیگر حکمـی موجـود نباشـد، محـاکم قضـیه را مطـابق بـه احکـام ایـن مـذهب حـل و فصل می نمایند.

یوسلو دوه دېرشمه ماده :

قـاضیــان د ســترې محکمــې پـــه پیشـــنهاد او د جمهـــور رئـــیس پـــه مـنظورۍ ټاکل کېږي.

مادهٔ یکصد و سی و دوم:

قـضــات بـــه پیشـنهـــاد ســتـــره مـحـکـمـه و منظـوری رئـیس جمهـور تعیین می گردند.

د قاضـیانو مقـررې، تبـدیلې، ترفیـع مواخذه او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونـو سـره سـم د سـترې محکمـې صلاحیت دی.

تقـــرر، تبـــدل، تـــرفیع، مؤاخـذه و پیشـنهاد تقاعـد قضـات مطـابق بـه احکـــام قـــانون از صـــلاحیت ســـتره محکمه می باشد.

سـتره محکمــه د اجرایــي او قضــایي چارو د ښه تنظیم او د لازمـو اصلاحاتو د تــأمین لپـــاره، د قضـــائیه قـــوې،

ستره محکمـه بـه منظـور تنظیم بهتـر امـور اجرایـــی و قضایـــی و تـــأمین اصلاحات لازم، آمریت عمـومی اداری

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي اداري آمريت تأسيسوي.

يوسلو دري دېرشمه ماده :
کـه قاضـي د جنايـت پـه ارتـکاب متهـم شـي، ستره محکمه د قـانون لـه حکمونو سره سم د قاضي پر حالت غور کوي، که ستره محکمه دده د دفـاع تر اوريـدو وروسـته اتهـام وارد وبـولي، جمهـور رئـيس تـه يې د عـزل پيشـنهاد کـوي د جمهـور رئـيس لـه منظـورۍ وروسـته مـتهم قاضـي لـه وظيفـې څـخه عـزل او د قـانون لـه حکمونـو سره سم جزا ورکول کيږي.

يوسلو څلور دېرشمه ماده:
دجرمـونـو کشـف د پـوليـس پـه وسـيله او دجرمونـو تحقيـق او پـه محکمـه کې پـر مـتهم بانـدې د دعـوا اقامـه دڅارنوالۍ لـه خوا، د قـانون لـه احکامو سره سم کېږي.

څارنوالي د اجرائيه قوې برخه ده او په خپلو اجراآتو کې استقلال لري.

د څـارنوالۍ تشـکيل، صـلاحيت او د اجراآتـو څـرنګـوالـی د قانـون لـه لـيـاري تـنظـيـمـېږي.

د وسله والو ځواکونو، پوليسو او دملي امنيت کارکوونکيو د وظيفوي جرمونو کشـف او تحقيـق د خـاص قـانون لـه

قوۀ قضائيه را تأسيس می نمايد.

مادۀ يکصد و سی و سوم:
هرگاه قاضی به ارتکاب جنايت متهم شود، ستره محکمه مطابق به احکام قـانون بـه حالـت قاضـی رسـيدگی نمـوده، پس از استمـاع دفـاع او، در صورتيکه ستره محکمه اتهام را وارد بدانـد پيشـنهاد عـزلش را بـه رئـيس جمهور تقديم و با منظوری آن از طرف رئيس جمهور، قاضی مـتهم از وظيفه معـزول و مطـابق بـه احکـام قـانون مجازات می شود.

مادۀ يکصد و سی چهارم:
کـشـف جـرايم، توسـط پـوليس و تـحقيـق جـرايـم و اقـامـۀ دعـوا عـليـه متهـم در مـحـکمـه، از طـرف څـارنوالی مطـابق بـه احکـام قانون صورت ميگيرد.

څـارنوالی جـزء قـوۀ اجرائيـه و در اجـراآت خـود مسـتقل مـی باشد.

تـشـکيـل، صـلاحيت و طـرز فـعـالـيت څـارنـوالـی تـوسـط قـانون تنظيم ميگردد.

کشـف و تحقيـق جـرايم وظيفـوی منسـوبين قـوای مسـلح، پـوليس و مـوظفين امنيـت ملی، توسط قـانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

لياري تنظيمېږي.

خاص تنظيم می گردد.

يوسلو پنځه دېرشمه ماده:
که د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کېږي و نه پوهېږي، د قضيې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې په خپله مورنۍ ژبه د خبروکولو حق دترجمان په وسيله ورته تأمينېږي.

مادۀ يکصد و سی و پنجم:
اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گيرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضيه و صحبت در محکمه به زبان مادری، توسط ترجمان برايش تأمين ميگردد.

اتم فصل
اداره

فصل هشتم
اداره

يوسلو شپږ دېرشمه ماده:
د افغانستان د اسلامي جمهوريت اداره د مرکزي اداري او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظيمېږي.

مرکزي اداره پرځينو اداري واحدونو ويشل کېږي چې د هرې يوې په سرکې يو وزير وي.

دمحلي اداري واحد ولايت دی. د ولايتونو او مربوطه ادارو شمير، ساحه، برخي او تشکيلات د نفوسو دشمير، ټولنيزې او اقتصادي وضعې او جغرافيايي موقعيت پر اساس دقانون له لياري تنظيمېږي.

مادۀ يکصدوسی وششم :
ادارۀ جمهوری اسلامی افغانستان براساس واحدهای ادارۀ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظيم ميگردد.

ادارۀ مرکزی به يک عده واحدهای اداری منقسم ميگردد که در رأس هر کدام يک نفر وزير قرار دارد.

واحد ادارۀ محلی، ولايت است. تعداد، ساحه، اجزا و تشکيلات ولايات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعی و اقتصادی و موقعيت جغرافيايی توسط قانون تنظيم ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو اوه دېرشمه ماده:
حکومت د مرکزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي چارو د گړندي کولو او ښه والي او د ملي ژوند په پرمختگ کې د خلکو د لا زياتې ونډې اخيستو په منظور، لازم صلاحيتونه د قانون له حکمونو سره سم محلي ادارې ته سپاري.

يوسلو اته دېرشمه ماده:
په هر ولايت کې يوه ولايتي جرگه جوړېږي.

د ولايتي جرگې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د ولايت د اوسېدونکو له خوا د څلورو کلونو لپاره ټاکل کېږی.

ولايتي جرگه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توگه ټاکي.

يوسلو نهه دېرشمه ماده:
ولايتي جرگه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې لکه څنگه چې په قوانينوکې څرگنده شوې، برخه اخلي اوپه ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.

ولايتي جرگه خپلې وظيفې د محلي

مادۀ يکصد و سی و هفتم:
حکومت با حفظ اصل مرکزيت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم گيری هر چه بيشتر مردم در انکشاف حيات ملی، صلاحيتهای لازم را مطابق به احکام قانون، به ادارۀ محلی تفويض می نمايد.

مادۀ يکصد و سی وهشتم:
در هر ولايت يک شورای ولايتی تشکيل می شود.

اعضای شورای ولايتی، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری ومستقيم از طرف ساکنين ولايت برای مدت چهارسال انتخاب ميگردند.

شورای ولايتی يک نفر از اعضای خود را به حيث رئيس انتخاب می نمايد.

مادۀ يکصد و سی ونهم:
شورای ولايتی در تأمين اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولايت به نحوی که در قوانين تصريح می گردد سهم گرفته و در مسايل مربوط به ولايت مشوره می دهد.

شورای ولايتی وظايف خود را با

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداري په مرسته سرته رسوي.

همکاری ادارۀ محلی اجرا می نماید.

يوسلو ځلو يښتمه ماده:
د محلي اداري د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخيستو د تأمين په مقصد، په ولسواليو او کليو کې د قانون له حکمونو سره سم جرگې جوړېږي.

مادۀ يکصد و چهلم:
براى تنظيم امور و تأمين اشتراک فعال مردم در ادارۀ محلى، در ولسوالى ها و قريه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکيل مى گردند.

ددې جرگو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې دسيمې د اوسېدونکو له خوا د دريو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

اعضاى اين شوراها از طريق انتخابات آزاد، عمومى، سرى و مستقيم از طرف ساکنين محل براى مدت سه سال انتخاب مى شوند.

په محلي جرگو کې د کوچيانو گډون د قانون له حکمونو سره سم تنظيمېږي.

سهم گيرى کوچيان در شوراهاى محلى مطابق به احکام قانون تنظيم مى گردد.

يوسلو يو ځلويښتمه ماده:
د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکيلېږي.

مادۀ يکصد و چهل و يکم:
براى ادارۀ امور شهرى، شاروالى تشکيل مى شود.

ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.

شاروال و اعضاى مجالس شاروالى، از طريق انتخابات آزاد، عمومى، سرى و مستقيم انتخاب مى شوند.

په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

امور مربوط به شاروالى ها توسط قانون تنظيم ميگردند.

يوسلو دوه ځلويښتمه ماده:
دولت ددې اساسي قانون د

مادۀ يکصد و چهل و دوم:
دولت به مقصد تعميل احکام

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونــو د تعـــمیل او د منـــدرجو ارزښتونو د تــأمیـــن لپـــاره لازمـې اداري جوړوي.

و تــأمیـــن ارزشهـــای منـــدرج ایـــن قـــانـــون اســـاسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

نهم فصل
اضطراري حالت

فصل نهم
حالت اضطرار

یوسلو دري څلویښتمه ماده:
کـه د جګـړې، د جګـړې دخطـر، وخـیم اغتشـاش او طبیعـي آفـاتو او یـا ورتـه حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند ساتنه پـه هغـه طریقـه چې پـه اساسي قانون کې ټاکل شوې، ناشوني وګرځي د جمهور رئیس له خوا د ملي شورى په تائید د هېواد په ټولو او یا ځینې برخو کې اضطراري حالت اعلانیږي.

مادهٔ یکصد و چهل و سوم:
هرگـاه بـه علـت جنـگ، خطـر جنـگ، اغتشـاش وخـیم، آفـات طبیعـی و یـا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیـات ملی از مجرایی کـه در قانـون اساسی تعیین شده، ناممکـن گـردد، حـالـت اضـطرار از طـرف رئـیس جمهـور بـا تائید شورای ملی در تمـام یا بعضی از سـاحـات کشـور اعلان می شود.

کـه اضـطراري حالـت تـر دوو میاشـتو زیـات دوام ومـومي، د اوږدولـو لپـاره یې د ملي شورى موافقه شرط ده.

هرگـاه حالـت اضـطرار بیش از دو مـاه دوام نماید، بـرای تمدید آن، موافقت شورای ملی شرط است.

یوسلو څلورڅلویښتمه ماده:
په اضطراري حالت کې جمهـور رئـیس کـولای شي د ملـي شـورى او د سـترې محکمې له رئیسانو سره په مشوره، د ملي شورى ځینې صلاحیتونه حکومت ته انتقال کړي.

مادهٔ یکصد و چهل و چهارم:
در حـالـت اضـطـرار رئـیس جمهــور می توانـد بـه مشـورهٔ رؤسـای شـورای ملـی و سـتره محـکمــه، بعضــی از صـلاحیت هـای شـــورای ملـی را بـه حکومت انتـقال دهد.

یوسلو پنځه څلویښتمه ماده:
په اضطراري حالت کې جمهـور رئـیس کولای شي چې د ملي شورى او دسترې

مادهٔ یکصد و چهل و پنجم:
در حـالـت اضطرار، رئیس جمهور می تـــواند بعد از تائید روسای شـــورای

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمې د رئيسانو تر تائيد وروسته د اساسي قانون لانديني حکمونه وځنډوي او يا قيود پرې ولګوي:

ملی و ستره محکمه، تنفيذ احکام ذيل را معطل بسازد و يا بر آنها قيودی وضع نمايد:

۱- د اوه ويشتمې مادې دويمه فقره؛

۱- فقرهٔ دوم مادهٔ بيست وهفتم؛

۲- شپږ د پرشمه ماده؛

۲- مادهٔ سی و ششم؛

۳- داوه د پرشمي مادې دويمه فقره؛

۳- فقره دوم مادهٔ سی و هفتم؛

۴- داته د پرشمي مادې دويمه فقره؛

۴- فقره دوم مادهٔ سی و هشتم؛

يوسلو شپږ څلويښتمه ماده:
داضطرار په حالت کې اساسي قانون نه تعديلېږي.

مادهٔ يکصدو چهل و ششم:
در حالت اضطرار، قانون اساسی تعديل نمی شود.

يوسلو اوه څلويښتمه ماده:
که چېرې دجمهوري رياست دوره او يا د ملي شورى تقنيني دوره د اضطرار په حالت کې پای ته ورسېږي، د نويو انتخاباتو تر سره کيدل ځنډېږي او د جمهور رئيس او ملي شورى د غړيو د خدمت موده تر څلورو مياشتو پورې تمديدېږي.

مادهٔ يکصد و چهل و هفتم:
هرگاه دورهٔ رياست جمهوری و يا دوره تقنينيه شورای ملی در حالت اضطرار ختم شود، اجرای انتخابات جديد ملتوی گذاشته شده، مدت خدمت رئيس جمهور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمديد می شود.

که اضطراري حالت تر څلورو مياشتو زيات اوږد شي، لويه جرګه د جمهور رئيس له خوا راغو ښتله کېږي.

هرگاه حالت اضطرار بيش از چهار ماه دوام نمايد لويه جرگه از طرف رئيس جمهور دعوت می شود.

د اضطراري حالت تر پای ته رسېدو وروسته، د دوومياشتو دننه انتخابات کيږي.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال مدت دو ماه، انتخابات برگزار ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو اته ځلويښتمه ماده:
د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د (يوسلو ځلور ځلويښتمې او يوسلو پنځه ځلويښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

مادۀ يکصد و چهل و هشتم:
در ختم حالت اضطرار، اقداماتی که بر اساس مواد يکصد و چهل و چهارم و يکصد و چهل و پنجم اين قانون اساسی به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط ميگردند.

لسم فصل
تعديل

فصل دهم
تعديل

يوسلو نهه ځلويښتمه ماده:
د اسلام دسپېڅلي دين له حکمونو څخه د پيروۍ اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعديلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعديل يوازې د هغوی د حقوقو د ښېگڼې په منظور جواز لري.

ددې اساسي قانون د نورو موادو تعديل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې، ددې اساسي قانون د اوه شپېتمې او يوسلو شپږ ځلويښتمې مادې د احکامو په رعايت سره، د جمهور رئيس يا د ملي شوری د اکثريت په پيشنهاد کېږي.

مادۀ يکصد و چهل و نهم:
اصل پيروی از احکام دين مقدس اسلام و نظام جمهوری اسلامی تعديل نمی شوند.

تعديل حقوق اساسی اتباع صرف به منظور بهبود حقوق آنان مجاز می باشد.

تعديل ديگر محتويات اين قانون اساسی، نظر به تجارب و مقتضيات عصر، با رعايت احکام مندرج مواد شصت و هفتم و يکصد و چهل و ششم اين قانون اساسی، با پيشنهاد رئيس جمهور يا اکثريت اعضای شورای ملی صورت می گيرد.

يوسلو پنځوسمه ماده:
د تعديل د پيشنهاد لپاره د جمهور رئيس په فرمان د حکومت،

مادۀ يکصد و پنجاهم:
به منظور اجرای پيشنهاد تعديل، هيئتی از بين اعضای حکومت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي شورى او سترې محكمې د غړيو له منځه، يو هيئت جوړيږي او د تعديل طرح تياروي.

شوراى ملى و ستره محكمه به فرمان رئيس جمهور تشكيل گرديده، طرح تعديل را تهيه مى كند.

د تعديل د تصويب لپاره د جمهور رئيس په فرمان او د لويې جرگې د فصل له حكمونو سره سم لويه جرگه دايريږي.

براى تصويب تعديل، لويه جرگه بر اساس فرمان رئيس جمهور و مطابق به احكام فصل لويه جرگه داير ميگردد.

كه لويه جرگه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اكثريت د تعديل طرح تصويب كړي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذيږي.

هرگاه لويه جرگه با اكثريت دو ثلث كل اعضا طرح تعديل را تصويب كند، بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ مى گردد.

يوولسم فصل
متفرقه حكمونه

فصل يازدهم
احكام متفرقه

يوسلو يو پنځوسمه ماده:
جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان.، وزيران او د سترې محكمې رئيس او غړي، لوى څارنوال، د مركزي بانک او ملي امنيت رئيسان، واليان او ښاروالان د خپلې وظيفې په وخت كې نشي كولاى له دولت سره هيڅ ډول انتفاعي معامله تر سره كړي.

مادهٔ يكصد و پنجاه و يكم:
رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، رئيس و اعضاى ستره محكمه، لوى ثارنوال، روساى بانک مركزى و امنيت ملى، واليان و شاروالها در مدت تصدى وظيفه نمى توانند هيچ معامله انتفاعى را با دولت انجام دهند.

يوسلو دوه پنځوسمه ماده:
جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان، وزيران، د ملي شورى او سترې محكمى رئيسان او غړي، لوى

مادهٔ يكصد و پنجاه دوم:
رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضاى شوراى ملى و ستره محكمه، لوى

(c) ketabton.com: The Digital Library

څارنوال او قاضيان نشي کولای د وظيفې د تصدۍ په موده کې نور مشاغل ولري.

څارنوال و قضات نمی توانند در مدت تصدی وظیفه به مشاغل دیگری اشتغال ورزند.

يوسلو دري پنځوسمه ماده:

قاضيان، څارنوالان، د وسله والو ځواکونو او پوليسو منصبداران او د ملي امنيت کارکوونکی نشی کولی د وظيفې دتصدۍ په موده کې په سياسي ګوندونو کې غړيتوب ولري.

مادۀ یکصد و پنجاه و سوم:

قضات، ثارنوالان، صاحب منصبان قوای مسلح و پولیس و منسوبین امنیت ملی، در مدت تصدی وظیفه نمی توانند در احزاب سیاسی عضویت داشته باشند.

يوسلو څلور پنځوسمه ماده:

د جمهور رئيس، د جمهور رئيس د مرستيالانو، وزيرانو اوسترې محکمې د غړو او لوی څارنوال شتمني، د خدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هغه اورګان په وسيله چې قانون يې ټاکې ثبت، څېړل کېږي او خپرېږي.

مادۀ یکصد و پنجاه و چهارم:

دارایی رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، اعضای ستره محکمه و لوی ثارنوال قبل و بعد از دورۀ خدمت، توسط ارگانی که در قانون تعیین میگردد، ثبت، رسیدگی و نشر می شود.

يوسلو پنځه پنځوسمه ماده:

د جمهور رئيس مرستيالانو، وزيرانو، د ملي شورى رئيسانو او غړيو، د سترې محکمې غړيو، قاضيانو او لوی څارنوا ل ته د قانون له حکمونو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

مادۀ یکصد و پنجاه و پنجم:

برای معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، قضات و لوی ثارنوال مطابق به احکام قانون معاش مناسب تعیین میگردد.

يوسلو شپږ پنځوسمه ماده:

د هر ډول انتخاباتو د څارنې او اداري او په هېواد کې د خلکو عمومي

مادۀ یکصد و پنجاه و ششم:

کمیسیون مستقل انتخابات برای اداره و نظارت بر هر نوع انتخابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

رایو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کمېسیون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

یوسلو اوه پنځوسمه ماده:
د اساسي قانون پر تطبیق د څارنې خپلواک کمېسیون د قانون له حکم سره سم تشکیلېږي.

ددې کمېسیون غړي د جمهور رئیس له خوا د ولسي جرگې په تائید تعینېږي.

دولسم فصل
انتقالي حکمونه

یوسلو اته پنځوسمه ماده:
د ملت د بابا لقب او هغه امتیازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لویې جرگې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه ته ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعایت سره سم د ژوند تر پایه د دوی لپاره محفوظ دي.

یوسلو نهه پنځوسمه ماده:
د دغه اساسي قانون له نافذیدو څخه د ملي شورئ د افتتاح تر نېټې پورې موده د انتقال دوره گڼل کېږي.

و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکیل میگردد.

مادهٔ یکصد و پنجاه و هفتم:
کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی مطابق به احکام قانون تشکیل می گردد.

اعضای این کمیسیون از طرف رئیس جمهور به تائید ولسی جرگه تعیین میگردند.

فصل دوازدهم
احکام انتقالی

مادهٔ یکصد و پنجاه و هشتم:
لقب بابای ملت و امتیازاتی که توسط لویه جرگه اضطراری سال یکهزار و سه صد و هشتاد و یک هجری شمسی به اعلیحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطا شده است با رعایت احکام این قانون اساسی مادام الحیات برای ایشان محفوظ می باشد.

مادهٔ یکصد و پنجاه و نهم:
مدت بعد از نفاذ این قانون اساسی تا تاریخ افتتاح شورای ملی، دورهٔ انتقال شمرده می شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت د انتقال په دوره کې لاندینۍ وظیفې سرته رسوي:

۱- دشپږو میاشتو دننه جمهوري ریاست، ملي شورى او محلي جرگو د انتخاباتو په اړه د تقنیني فرمانونو صادرول؛

۲- له یوه کا ل څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحیتونو او تشکیلاتو او د اساسي تشکیلاتو پر قانون باندې دکار د پیل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳- د انتخاباتو د خپلواک کمېسیون جوړول؛

۴- د اجرایي او قضایي چارو د غوره تنظیم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵- د دې اساسي قانون د حکمونو د تطبیق په برخه کې د زمینې د برابرولو لپاره لازم تدبیرونه نیول؛

یوسلو شپیتمه ماده:

لومړنى منتخب جمهور رئیس د انتخاباتو د نتایجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته د دغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پیل کوي.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان، در دورۀ انتقال، وظایف ذیل را انجام می دهد:

۱- اصدار فرامین تقنینی مربوط به انتخابات ریاست جمهوری، شورای ملی و شوراهای محلی در مدت شش ماه؛

۲- اصدار فرامین در مورد تشکیلات و صلاحیت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکیلات اساسی در خلا ل مدت کمتر از یکسال؛

۳- تشکیل کمیسیون مستقل انتخابات؛

۴- انجام اصلاحات لازم به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی؛

۵- اتخاذ تدابیر لازم جهت آماده ساختن زمینه برای تطبیق احکام این قانون اساسی؛

مادۀ یکصد و شصتم:

اولین رئیس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتایج انتخابات، مطابق به احکام این قانون اساسی به کار آغاز می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر اړخيزې هڅې کېږي چې د جمهور رئيس او ملي شورا انتخابات په يوه وخت کې تر سره شي.

کوشش همه جانبه صورت می گيرد تا اولين انتخابات رئيس جمهور و شورای ملی با هم در يک وقت صورت بگيرد.

د ملي شورى واکونه د هغې د تأسيس تر مودې پورې پدې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او مؤقته ستره محکمه د جمهور رئيس په فرمان جوړېږي.

صلاحيت های شورای ملی مندرج در اين قانون اساسی تا زمان تأسيس اين شوری به حکومت تفويض می شود و ستره محکمۀ مؤقت به فرمان رئيس جمهور تشکيل می گردد.

يوسلو يوشپيتمه ماده:

ملي شورى له تأسيس سره سم خپل واکونه او وظايف ددې اساسي قانون د حکمونو مطابق عملي کوي.

مادۀ يکصد و شصت و يکم :

شورای ملی، وظايف و صلاحيت های خود را به مجرد تأسيس، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعما ل می کنند.

د ملی شورى له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکيلېږي.

بعد از داير شدن اولين جلسه شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام اين قانون اساسی تشکيل می گردند.

د افغانستان د انتقالی اسلامی دولت رئيس تر هغه وخته پورې وظيفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئيس په کار پيل نه وي کړی.

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانيکه رئيس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظيفه می نمايد.

ددې اساسي قانون د يوسلو نهه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعايت، د دولت اجرايي او

ارگانهای اجرايی و قضايی دولت با رعايت حکم فقرۀ چهارم مادۀ يکصد و پنجاه و نهم اين

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضايي ارگانونه د حکومت او سترې محکمې تر تشکيل پورې خپلو وظايفو ته ادامه ورکوي.

هغه تقنيني فرمانونه چې دمؤقتې دورې له پيل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملي شورى لومړنۍ غونډې ته راجع کيږي.

دا فرامين تر هغه وخته پورې چې د ملی شورى له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګڼل کيږي.

يوسلو دوه شپيتمه ماده:
دا اساسي قانون د لويې جرګې له تصويب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامی دولت د رئيس له خوا توشيح او اعلاميږي.

په نافذيدو سره يې ددې اساسي قانون له حکمونو مغاير قوانين او تقنيني فرمانونه لغوه کيږي.

قانون اساسی، الی تشکيل حکومت و ستره محکمه به وظايف خود ادامه ميدهند.

فرامين تقنينی که از آغاز دورهٔ مؤقت به بعد نافذ گرديده است به اولين جلسه شورای ملی ارجاع می گردند.

اين فرامين تا زمانيکه از طرف شورای ملی لغو نگرديده باشند نافذ می باشند.

مادهٔ يکصد و شصت و دوم:
اين قانون اساسی از تاريخ تصويب لويه جرگه نافذ و از طرف رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان توشيح و اعلام ميگردد.

با نفاذ اين قانون اساسی، قوانين و فرامين تقنينی مغاير احکام آن ملغی می باشد.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library